

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen

Återförsäkring, en komplettering

Maj 2007

Promemorians huvudsakliga innehåll

I december 2006 remitterades en promemoria om återförsäkring innehållande förslag till ändringar i försäkringsrörelselagstiftningen i syfte att genomföra återförsäkringsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/68/EG av den 16 november 2005 om återförsäkring och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG samt direktiven 98/78/EG och 2002/83/EG). I denna promemoria föreslås de kompletterande lagändringar som anses lämpliga mot bakgrund av att solvenssystemet för försäkringsbolag kommer att reformeras vid en senare tidpunkt än vad som tidigare var avsett.

Lagförslagen innebär bl.a. att det för återförsäkringsbolag införs särskilda placeringsregler av mera kvalitativ art. Vidare får derivat-instrument användas som skuldtäckningstillgång, om de sänker den finansiella risken i bolaget eller effektiviserar förvaltningen av bolagets skuldtäckningstillgångar.

De nya placeringsreglerna skall även tillämpas på direktförsäkringsbolagens återförsäkringsverksamhet, om denna utgör en volymmässigt betydande del av den samlade verksamheten i bolaget. I dessa fall skall förvaltningen av tillgångar och avsättningar som hänför sig till verksamhet avseende återförsäkring hållas åtskilda från bolagets verksamhet som avser direkt försäkring.

För samtliga försäkringsbolag föreslås att tillgångar som huvudregel skall värderas till verkligt värde i skuldtäckningssammanhang.

Promemorian innehåller också förslag om att begränsningen för enhandsengagemang avseende andelar i investeringsfonder som förvaltas av samma fondbolag eller fondföretag tas bort. Vidare föreslås att maximalt 25 procent av skuldtäckningstillgångarna får placeras i säkerställda obligationer utfärdade av samma emittent.

Promemorian innehåller även förslag som rör utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 april 2008.

Innehållsförteckning

Promemorians huvudsakliga innehåll.....	2
1 Bakgrund	4
2 Lagtext.....	6
2.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	6
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.....	19
3 Överväganden och förslag.....	24
3.1 Allmänna utgångspunkter	24
3.2 Försäkringstekniska avsättningar i återförsäkringsbolag..	25
3.3 Avdrag för återförsäkring vid skuldtäckning	27
3.4 Särskilda placeringsregler i återförsäkringsbolag.....	28
3.5 När återförsäkring bedrivs i direktförsäkringsbolag.....	31
3.6 Registerföring av skuldtäckningstillgångar	33
3.7 Värdering av skuldtäckningstillgångar	34
3.8 Begränsningar för enhandsengagemang	37
3.9 Ändringar i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.....	41
3.10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	41
3.11 Konsekvenser av förslagen	43
4 Författningskommentar	45
4.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	45
4.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.....	52
Bilaga 1 Europaparlamentet och rådets direktiv 2005/68/EG av den 16 november 2005 om återförsäkring och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG och 92/78/EG och 2002/83/EG	

1 Bakgrund

I december 2006 remitterades promemorian Återförsäkring (*återförsäkringspromemorian, Fi2006/7258*). I promemorian lämnades förslag till ändringar i försäkringsrörelselagen (1982:713) och lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige i syfte att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (2005/68/EG) av den 16 november 2005 om återförsäkring och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 92/49/EEG samt direktiven 98/78/EG och 2002/83/EG (*återförsäkringsdirektivet*). Förslagen baserades i vissa delar på de förslag som lämnades i promemorian Ett reformerat solvenssystem för försäkringsbolag (*solvenspromemorian, Fi2006/4208*).

EG-kommissionen genomför för närvarande en översyn av den gemenskapsrättsliga solvensregleringen för både skade- och livförsäkring inom ramen för det s.k. Solvens II-projektet. Avsikten är att ett direktivförslag skall kunna lämnas till sommaren. En fullständig, EG-harmoniserad, solvensreglering beräknas kunna träda i kraft 2012.

Mot bakgrund av bl.a. remissinstansernas kritik mot centrala delar i solvenspromemorian har valts att inte nu gå vidare med en reformering av solvenssystemet för försäkringsbolag i linje med solvenspromemorians förslag utan att i stället avvakta den kommande EG-harmoniseringen på området. Kritiken mot solvenspromemorians förslag avsåg främst säkerhetsmarginalen, som var tänkt att fungera som ett riskkänsligt buffertkapital och kunna variera med risktagandet i bolagens verksamhet. Förslaget om att införa en säkerhetsmarginal kritiserades dels för att det skulle ta tid, fokus och kompetens från arbetet med Solvens II-projektet, dels för att ingripandeåtgärderna kopplade till säkerhetsmarginalen inte framstod som ändamålsenliga. Det sistnämnda gällde särskilt då interna modeller för beräkning av säkerhetsmarginalen föreslogs införas först från 2010. Därutöver har Finansinspektionen, parallellt med Finansdepartementets arbete med solvenspromemorian, tagit fram ett nytt tillsynsverktyg, den s.k. trafikljusmodellen, som introducerades i samband med tjänstepensionsdirektivets införande 2006. Trafikljusmodellen har sedan dess utvecklats ytterligare för att i dagsläget omfatta såväl finansiell risk som försäkringsrisk för både liv- och skadeförsäkring. Modellen utgör därmed i sig ett steg i riktning mot en mer riskbaserad och kvalitativ solvensreglering och fyller många av de syften som ett nytt solvensregelverk var tänkt att fylla. Därutöver har regeringen beslutat att ge Finansinspektionen ett särskilt uppdrag att redovisa hur tillsynen bedrivs för att så långt som möjligt uppnå samstämmighet mellan tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet, samt göra en bedömning av hur reglerna påverkar möjligheterna till matchning mellan skulder och åtaganden för livförsäkringsbolagen. Uppdraget skall redovisas senast den 17 december 2007.

För arbetet med återförsäkringsdirektivets genomförande innebär valet att inte nu gå fram med en reformering av solvenssystemet i linje med vad som föreslogs i solvenspromemorian att återförsäkringspromemorian måste revideras i de delar som rör skuldtäcknings- och solvens-

bestämmelserna. Det gäller närmare bestämt avsnitten 6.3.1, 6.3.5, 6.3.6, 6.3.8, 6.3.9 och 6.11 i den promemorian.

I denna promemoria tas även in vissa fristående delar i solvenspromemorian som fortsatt är aktuella för genomförande. Det gäller i första hand frågorna om värdering av skuldtäckningstillgångar (avsnitt 7.1 i solvenspromemorian) och enhandsengagemang för skuldtäckning (avsnitt 7.7 i solvenspromemorian).

Förslagen innebär – utöver ändringar i försäkringsrörelselagen (1982:713) – även vissa följdändringar i lagen (1998:239) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 april 2008.

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)¹ dels att 1 kap. 8 a §, 1 a kap. 7 § samt 7 kap. 1–3, 9, 10 c, 10 f; 10 g, 11, 23 och 26 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 1 kap. 3 c § samt 7 kap. 15 och 16 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 c §

Ett försäkringsbolag som avses i 7 kap. 26 § tredje stycket skall hålla förvaltningen av tillgångar som motsvarar dess åtaganden för återförsäkring åtskild från förvaltningen av bolagets tillgångar för direkt försäkring. De försäkringstekniska avsättningarna enligt 7 kap. 1 § för återförsäkring och utjämningsavsättningen för återförsäkring av kreditförsäkring enligt 12 kap. 9 a § skall hållas åtskilda på samma sätt.

Tillgångar får inte överföras mellan verksamhet som avser återförsäkring och sådan som avser direkt försäkring.

8 a §²

Ett försäkringsbolag skall, utöver tillgångar motsvarande försäkringstekniska avsättningar enligt 7 kap. 1 §, vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Bestämmelser om vilka poster kapitalbasen får omfatta och om avräkning från den finns i 7 kap. 22 och 24 a §§ och 26 § fjärde stycket för livförsäkringsrörelse samt i 7 kap. 24 och 24 a §§ och 27 § fjärde stycket för skadeförsäkringsrörelse.

Ett försäkringsbolag skall, utöver tillgångar som innehas för skuldtäckning enligt 7 kap. 9 §, vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Bestämmelser om vilka poster kapitalbasen får omfatta och om avräkning från den finns i 7 kap. 22 och 24 a §§ och 26 § femte stycket för livförsäkringsrörelse samt i 7 kap. 24 och 24 a §§ och 27 § fjärde stycket för skadeförsäkringsrörelse.

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

² Senaste lydelse 2006:533.

Vid utövandet av verksamheten skall kapitalbasen minst uppgå till en nivå som beräknas med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning (solvensmarginalen) enligt bestämmelserna i 7 kap. 23 § för livförsäkringsrörelse och i 7 kap. 25 § för skadeförsäkringsrörelse. Dock skall kapitalbasen aldrig vara mindre än det garantibelopp som anges i 7 kap. 26 § för livförsäkringsrörelse och i 7 kap. 27 § för skadeförsäkringsrörelse.

När ett försäkringsbolag bildas skall kapitalbasen minst uppgå till garantibeloppet.

Om kapitalbasen understiger solvensmarginalen eller garantibeloppet skall Finansinspektionen vidta åtgärder enligt bestämmelserna i 19 kap. 11 § fjärde, sjätte och sjunde styckena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för att ta in poster i kapitalbasen och räkna av poster från den enligt 7 kap. 22, 24 och 24 a §§ samt 7 a kap. 4 §, och om omfattningen av dessa poster och hur kapitalbasen i övrigt skall beräknas.

1 a kap.

7 §³

I fråga om europabolag med ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i SE-förordningen (dualistiskt organiserade europabolag) skall vad som sägs i följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

- 2 kap. 3 § femte stycket 3 om ledningsprövning,
- 7 a kap. 10 § om tystnadsplikt,
- 8 kap. 1 § femte stycket om suppleanter,
- 8 kap. 2 § första stycket om förtida avgång,
- 8 kap. 4 § om bosättningskrav och obehörighetsgrunder,
- 8 kap. 6 § om anmälan av aktieinnehav,
- 8 kap. 10 § tredje stycket om protokoll,
- 8 kap. 11 § första stycket andra meningen om beslutsunderlag,
- 8 kap. 11 § första stycket tredje meningen om inträde av suppleant,
- 8 kap. 12 § första stycket om jäv,
- 8 kap. 17 § om registrering,
- 9 kap. 12 § om upplysningsplikt mot bolagsstämman,
- 9 kap. 20 § om klander av bolagsstämmobeslut,
- 9 kap. 21 § om talan mot bolaget och skiljeförfarande,
- 10 kap. 5 § om revisorsjäv,
- 10 kap. 9 § om tillhandahållande av upplysningar till revisorn,
- 10 kap. 11 § första stycket om revisionsberättelsen,
- 11 kap. 11 § om jäv för lekmannarevisorer,
- 11 kap. 14 § om lekmannarevisorns granskningsrapport,
- 12 kap. 12 och 13 §§ om förbud mot vissa lån m.m.,
- 14 kap. 3 § om tvångslikvidation,
- 14 kap. 18 § andra–fjärde styckena om styrelseval i samband med upphörande av likvidation,
- 16 kap. 1 och 4–6 §§ om skadestånd,

³ Senaste lydelse 2004:578.

19 kap. 8 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen,
 19 kap. 9 § andra stycket om rätt för Finansinspektionen att närvara vid styrelsesammanträde och delta i överläggningarna,
 19 kap. 11 § andra stycket 4 om föreläggande att vidta rättelse,
 19 kap. 16 § första meningen om förbud för en ledamot i Finansinspektionens styrelse eller en befattningshavare hos inspektionen att ingå i ett svenskt försäkringsbolags styrelse, och
 20 kap. 4 a § om avregistrering av ledamot.

7 kap.

1 §⁴

Ett försäkringsbolags försäkringstekniska avsättningar skall motsvara belopp som erfordras för att bolaget vid varje tidpunkt skall kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. De försäkringstekniska avsättningarna skall motsvara bolagets ansvarighet för

1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning).	1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning),
--	--

2. inträffade oreglerade försäkringsfall, kostnader för regleringen av dessa samt återbäring som förfallit till betalning men inte betalats ut (oreglerade skador),

3. sådan återbäring som är garanterad i nominella eller reala belopp (garanterad återbäring), och som inte omfattas av 1 eller 2,

4. sådan återbäring inom livförsäkringsrörelse som är villkorad av värdeförändringar på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för (villkorad återbäring),	4. sådan återbäring inom livförsäkringsrörelse som är villkorad av värdeförändringar på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för (villkorad återbäring), och
--	--

5. förlustutjämnning för kreditförsäkring som avses i 12 kap. 9 a § (utjämningsavsättning) upp till det belopp för avsättningens storlek som anges i första stycket andra meningen nämnda paragraf, och

6. fondförsäkringar som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär plac-	5. fondförsäkringar som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär place-
---	--

⁴ Senaste lydelse 1999:600.

eringsrisken för (fondförsäkrings-
åtaganden där försäkringstagaren
bär placeringsrisken).

Ansvarar flera försäkringsbolag solidariskt för en försäkring, skall vid beräkningen av det enskilda bolagets försäkringstekniska avsättningar endast beaktas den del av försäkringen som enligt avtal mellan bolagen belöper på bolaget.

Avsättning för oreglerade skador skall beräknas särskilt för varje försäkringsfall. För skadeförsäkringsrörelse får statistiska metoder användas om de leder till en tillräcklig avsättning med beaktande av skadornas art.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

2 §⁵

Avsättningen för ej intjänade premier skall beräknas så att den alltid motsvarar summan av avsättningarna för varje försäkringsavtal. Avsättningen för kvardröjande risker skall avse ett för bolaget beräknat tillägg som utöver avsättningen för ej intjänade premier kan anses behövt för att täcka framtida kostnader som har samband med ingångna försäkringsavtal. En försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod för kollektiv beräkning av avsättningarna får dock användas, om avsättningen beräknad enligt en sådan metod ger i stort sett samma resultat som om avsättningen hade beräknats för varje försäkring.

Livförsäkringsavsättningen skall beräknas så att den alltid motsvarar summan av avsättningarna för varje livförsäkringsavtal beräknat enligt tredje stycket. I avsättningen skall det tillägg inräknas som behövs för att täcka alla förluster på grund av att försäkringarna upphör i förtid. En annan försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod för kollektiv beräkning av avsättningarna får användas, om den ger i stort sett samma resultat som om avsättningen hade beräknats för varje försäkring.

Livförsäkringsavsättningen för ett livförsäkringsavtal utgörs av skillnaden mellan det förväntade kapitalvärdet av bolagets framtida utgifter för försäkringsavtalet och det förväntade kapitalvärdet av de premier bolaget ytterligare kan ha

Livförsäkringsavsättningen *avseende direkt försäkring* skall beräknas så att den alltid motsvarar summan av avsättningarna för varje livförsäkringsavtal beräknat enligt tredje stycket. I avsättningen skall det tillägg inräknas som behövs för att täcka alla förluster på grund av att försäkringarna upphör i förtid. En annan försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod för kollektiv beräkning av avsättningarna får användas, om den ger i stort sett samma resultat som om avsättningen hade beräknats för varje försäkring.

Livförsäkringsavsättningen för ett livförsäkringsavtal *avseende direkt försäkring* utgörs av skillnaden mellan det förväntade kapitalvärdet av bolagets framtida utgifter för försäkringsavtalet och det förväntade kapitalvärdet av de

⁵ Senaste lydelse 2005:1121.

att uppbära för försäkringsavtalet (prospektiv beräkningsmetod). En annan försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod får användas, om avsättningen beräknad enligt en sådan metod inte blir lägre än om en prospektiv beräkningsmetod hade använts eller om den metoden inte är möjlig att tillämpa för försäkringsavtalet.

Beräkningen enligt andra och tredje styckena skall grundas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftskostnader som var för sig är betryggande.

I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall de antaganden som avses i fjärde stycket göras på ett aktsamt sätt.

Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna i verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall utföras minst en gång om året.

Finansinspektionen får i enskilda fall besluta om undantag från vad som anges i sjätte stycket. Beräkningarna måste dock alltid utföras minst vart tredje år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkning av livförsäkringsavsättningar.

premier bolaget ytterligare kan ha att uppbära för försäkringsavtalet (prospektiv beräkningsmetod). En annan försäkringsmatematiskt vedertagen beräkningsmetod får användas, om avsättningen beräknad enligt en sådan metod inte blir lägre än om en prospektiv beräkningsmetod hade använts eller om den metoden inte är möjlig att tillämpa för försäkringsavtalet.

Beräkningen enligt andra och tredje styckena skall grundas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats samt driftskostnader som var för sig är betryggande.

I verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall de antaganden som avses i fjärde stycket göras på ett aktsamt sätt.

Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna i verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall utföras minst en gång om året.

Finansinspektionen får i enskilda fall besluta om undantag från vad som anges i sjätte stycket. Beräkningarna måste dock alltid utföras minst vart tredje år.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkning av livförsäkringsavsättningar *avseende direkt försäkring och återförsäkring av livförsäkring.*

3 §⁶

Ett försäkringsbolag som avses i 9 § skall upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla principerna för

1. hur premier bestäms,
2. beräkning av försäkringstekniska avsättningar,
3. återköp och belåning av försäkringar,
4. fördelning av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade,
5. avgivande och mottagande av återförsäkring, samt
6. hur soliditeten skall tillgodoses.

Ett försäkringsbolag skall upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla principerna för

1. hur premier bestäms,
2. beräkning av försäkringstekniska avsättningar,
3. återköp och belåning av försäkringar,
4. fördelning av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade,
5. avgivande och mottagande av återförsäkring, samt
6. hur soliditeten skall tillgodoses.

⁶ Senaste lydelse 1999:600.

De försäkringstekniska riktlinjerna skall kompletteras med ett försäkringstekniskt beräkningsunderlag. Underlaget skall innehålla de antaganden som behövs för att beräkna

1. premier, försäkringstekniska avsättningar, tekniska återköpsvärden och belåningsvärden,
2. gränserna för skyldigheten att teckna återförsäkring och begränsningarna för mottagen återförsäkring,
3. fördelningen av återbäring, samt
4. soliditetsreserver.

Om det med hänsyn till försäkringarnas beskaffenhet eller av annat särskilt skäl saknas anledning att upprätta ett sådant beräkningsunderlag får bolaget helt eller delvis avstå från att upprätta det.

9 §⁷

Ett försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse skall ha tillgångar till ett belopp som motsvarar försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, med tillägg av värdet av reservdeposition som en återförsäkringsgivare har ställt hos bolaget, placerade i enlighet med 9 a–10 e, 12, 13 och 29 §§ (skuldtäckning).

Om ett annat försäkringsbolag än som avses i första stycket driver sådan återförsäkringsrörelse som avses i 11 a § första stycket 3 skall bolaget ha tillgångar till ett belopp som behövs för att säkerställa försäkringstagarnas förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979). För sådana tillgångar gäller 9 a–10 g §§ i tillämpliga delar (särskild skuldtäckning).

Med försäkringstekniska avsättningar för egen räkning avses de försäkringstekniska avsättningarna inklusive mottagen återförsäkring och med avdrag för avgiven återförsäkring.

Om avgiven återförsäkring inte bidrar till att minska bolagets risktagande, får Finansinspektionen för visst fall bestämma att avdrag inte får göras för sådan återförsäkring.

Ett försäkringsbolag skall ha tillgångar för skuldtäckning som minst uppgår till ett belopp som motsvarar

1. försäkringstekniska avsättningar för egen räkning,
2. värdet av reservdeposition som en återförsäkringsgivare har ställt hos bolaget, och

3. utjämningsreserv för kreditförsäkring enligt 12 kap. 9 a §.

Skuldtäckningstillgångarna skall placeras och värderas i enlighet med 9 a–10 f, 12, 13 och 29 §§.

Om avgiven återförsäkring inte bidrar till att minska bolagets risktagande, får Finansinspektionen för visst fall bestämma att avdrag inte får göras för sådan återförsäkring. Om den som mottagit återförsäkring har sin hemvist i en annan stat inom EES får dock avdrag inte vägras av

⁷ Senaste lydelse 2005:1121.

skäl som direkt sammanhänger med sundheten i återförsäkringsföretagets finanser.

10 c §⁸

Värdet av en enskild placering får motsvara högst följande andelar av det belopp som skall skuldtäckas:

1. Fem procent om placeringen utgörs av en fastighet, tomträtt eller byggnad, eller en grupp av sådan egendom, om egendomen eller egendomarna är belägna på ett sådant sätt att de ur risksynpunkt utgör en investering. Motsvarande skall gälla för andelar i sådan egendom.

2. Fem procent om placeringen utgörs av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier eller obligationer eller skuldförbindelser från samma emittent eller samma låntagare, om inte annat följer av 3.

3. Tio procent om placeringen utgörs av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier eller obligationer eller skuldförbindelser från samma emittent eller låntagare, om denne är sådant rättssubjekt som anges i 10 § första stycket 8 eller 9. Det sammanlagda innehavet av sådana tillgångar får uppgå till högst 40 procent av det belopp som skall skuldtäckas. Andelen aktier eller andra värdepapper som kan jämföras med aktier från samma emittent får dock inte överstiga fem procent av det belopp som skall skuldtäckas.

4. Tio procent om placeringen utgörs av andelar i investeringsfonder eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder som förvaltas av samma fondförvaltare, om inte annat medges av Finansinspektionen.

2. Fem procent om placeringen utgörs av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier eller obligationer eller skuldförbindelser från samma emittent eller samma låntagare, om inte annat följer av 3 eller 4.

4. 25 procent om placeringen utgörs av skuldförbindelser utgivna enligt lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer eller motsvarande utländska skuldförbindelser från samma emittent.

5. Det sammanlagda innehavet av placeringar enligt 3 och 4 som härrör från samma emittent eller låntagare får uppgå till högst 25 procent av det belopp som skall skuldtäckas.

Begränsningarna i första stycket 2 och 3 skall tillämpas på motsvarande sätt för grupper av emittenter eller låntagare med inbördes anknytning. Med en sådan grupp avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet från

Begränsningarna i första stycket 2, 3 och 4 skall tillämpas på motsvarande sätt för grupper av emittenter eller låntagare med inbördes anknytning. Med en sådan grupp avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet från

⁸ Senaste lydelse 2004:53.

risksynpunkt därför att någon av dem har, direkt eller indirekt, ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller de utan att stå i sådant förhållande har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Begränsningarna i första stycket 2 och 3 gäller inte sådana i 10 § första stycket 1–5 angivna tillgångar som får användas för skuldtäckning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får inom de ramar som anges i första stycket meddela *ytterligare* föreskrifter om lämplig riskspridning.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, medge tillfälliga avvikelser från de begränsningar som anges i första stycket.

risksynpunkt därför att någon av dem har, direkt eller indirekt, ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen, eller de utan att stå i sådant förhållande har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får inom de ramar som anges i första stycket meddela föreskrifter om lämplig riskspridning.

10 f §⁹

Fordringar på annan än försäkringstagare skall beaktas endast till den del de överstiger belopp som gäldenären har att fordra av bolaget.

De tillgångar som används för skuldtäckning skall värderas enligt tredje–sjätte styckena. Vid värderingen skall avdrag göras för skulder som hänför sig till förvärvet av tillgången.

Tillgångar som hänförs till posterna C.II.2 och 4, C.III samt C.IV i uppställningsformen för balansräkningen i bilaga 1 till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall värderas till verkligt värde. Obligationer eller andra skuldförbindelser som är avsedda att säkerställa försäkringsåtaganden genom att innehas till förfall eller konvertering får dock värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet om de vid tidpunkten för förfall eller konvertering kan inlösas eller avyttras till ett värde som är tillfredsställande med hänsyn till de försäkringsåtaganden som säkerställs. Om en

De tillgångar som används för skuldtäckning skall värderas *till verkligt värde. Från detta värde* skall avdrag göras för skulder som hänför sig till förvärvet av tillgången.

⁹ Senaste lydelse 1999:600.

obligation eller annan skuldförbindelse värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet skall den värderingsmetoden tillämpas till förfallo- eller konverterings-tidpunkten. En obligation eller skuldförbindelse som värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet får inte avyttras före förfallo- eller konverterings-tidpunkten. Om det finns synnerliga skäl får Finansinspektionen medge undantag från förbudet att avyttra.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall meddela föreskrifter om vilket värde som tillgångar som anges i 10 § första stycket 13 högst får tas upp till.

Tillgångar som inte omfattas av tredje och fjärde styckena skall värderas enligt 4 kap. lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

För sådana aktier i dotterbolag, som med stöd av 10 a § första stycket 1 används för skuldtäckning, får inte högre värde fastställas än det värde som skulle ha fastställts för tillgångarna sammanlagt, efter avdrag för bolagets skulder, om de ägts direkt av försäkringsbolaget. Om försäkringsbolaget inte äger samtliga aktier i dotterbolaget, beaktas endast så stor del av tillgångarnas värde som svarar mot aktieinnehavet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. värdering till verkligt värde, och

2. vilket värde som tillgångar som anges i 10 § första stycket 13 högst får tas upp till.

10 g §¹⁰

Ett försäkringsbolag som avses i 9 § skall upprätta och följa placeringsriktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla principerna för placering av samtliga tillgångar, med en särskild redovisning av principerna för placering av de tillgångar som används för skuldtäckning.

Ett försäkringsbolag skall upprätta och följa placeringsriktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla principerna för placering av samtliga tillgångar, med en särskild redovisning av principerna för placering av de tillgångar som används för skuldtäckning.

Livförsäkringstagare och de som erbjuds att teckna en livförsäkring i bolaget skall informeras om det huvudsakliga innehållet i riktlinjerna, om det inte med hänsyn till försäkringens särskilda beskaffenhet eller av annat särskilt skäl saknas anledning till sådan information. Avser verksamheten tjänstepensionsförsäkring, skall informationen ges även till andra ersättningsberättigade på grund av försäkringen.

¹⁰ Senaste lydelse 2005:1121.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad riktlinjerna för verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring skall innehålla samt om skyldigheten att lämna information och om vilka försäkringar som inte skall omfattas av informationsskyldigheten.

För placeringsriktlinjer i försäkringsbolag som meddelar tjänstepensionsförsäkring skall bestämmelserna i 8 a § tillämpas.

11 §¹¹

Ett försäkringsbolag som avses i 9 § skall föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde. Om 1 kap. 3 a § är tillämplig på försäkringsbolagets verksamhet, skall bolaget föra ett särskilt register för de tillgångar som används för skuldtäckning i verksamheten avseende tjänstepensionsförsäkring.

Om en tillgång som antecknats i ett register har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för skuldtäckning, skall detta antecknas i registret.

Ett försäkringsbolag skall föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde. Om 1 kap. 3 a § eller 3 c § är tillämplig på försäkringsbolagets verksamhet, skall bolaget föra särskilda register för de tillgångar som används för skuldtäckning i verksamheten avseende tjänstepensionsförsäkring respektive återförsäkring.

15 §¹²

Bestämmelserna i 10–10 e och 12 §§ gäller inte för återförsäkringsbolag. För sådana bolag gäller, utöver de begränsningar som följer av 9 a och 11 b §§, att skuldtäckningstillgångarna skall placeras så att det möjliggör för bolaget att på ett lämpligt sätt anpassa sig till ändrade ekonomiska omständigheter och till följderna av allvarliga katastrofer. Investeringar i tillgångar som inte handlas på en reglerad marknad eller motsvarande marknad utanför EES skall hållas på aktsamma nivåer.

16 §¹³

Bestämmelserna i 15 § gäller även för återförsäkringsverk-

¹¹ Senaste lydelse 2005:1121.

¹² Tidigare 15 § upphävd genom 1999:600.

¹³ Tidigare 16 § upphävd genom 2005:406.

samhet i ett försäkringsbolag som bedriver direkt försäkring, om återförsäkringsverksamheten är av den omfattning som framgår av 26 § tredje stycket.

23 §¹⁴

Solvensmarginalen enligt 1 kap. 8 a § andra stycket skall för livförsäkringsrörelse bestämmas på det sätt som anges i denna paragraf.

Solvensmarginalen enligt 1 kap. 8 a § andra stycket skall för *direkt* livförsäkringsrörelse bestämmas på det sätt som anges i denna paragraf.

Solvensmarginalen för livförsäkring som avses i 2 kap. 3 b § första stycket klasserna 1 a, 2 och 3 utgör summan av följande belopp:

1. fyra procent av den del av försäkringstekniska avsättningar enligt 1 §, som svarar mot åtaganden med en finansiell eller försäkringsteknisk risk för försäkringsbolaget, utan avdrag för avgiven återförsäkring (bruttoavsättning) multiplicerat med en faktor som motsvarar förhållandet för det föregående räkenskapsåret mellan sådana försäkringstekniska avsättningar efter avdrag för avgiven återförsäkring och bruttoavsättningen; faktorn får dock inte understiga 0,85,

2. en procent av försäkringstekniska avsättningar i övrigt beräknade på det sätt som anges i 1, om

a) försäkringstiden överstiger fem år och det belopp som skall täcka driftskostnaderna är bestämt för längre tid än fem år, eller

b) avsättningarna är förenade med en rörelserisk för bolaget som inte är oväsentlig,

3. tre tiondels procent av samtliga positiva risksummor multiplicerat med en faktor som motsvarar förhållandet för det föregående räkenskapsåret mellan de positiva risksummorna efter avdrag för avgiven återförsäkring och de positiva risksummorna utan sådant avdrag; faktorn får dock inte understiga 0,5, samt

4. tjugofem procent av de nettodriftskostnader som är hänförliga till sådana avtal under föregående räkenskapsår som inte är förenade med någon placeringsrisk för försäkringsbolaget och där det belopp som skall täcka driftskostnaderna inte är bestämt för längre tid än fem år.

För försäkringar enbart för dödsfall skall vid tillämpning av andra stycket 3 i stället för tre tiondels procent gälla en tiondels procent om försäkringstiden är högst tre år och femton hundraedels procent om försäkringstiden är längre än tre år men högst fem år.

Solvensmarginalen för sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 3 b § första stycket klass 4 skall bestämmas till summan av ett belopp beräknat enligt andra stycket 1 och solvensmarginalen enligt 25 §.

Solvensmarginalen för försäkringar enligt 2 kap. 3 b § första stycket klass 1 b (tilläggsförsäkring) skall beräknas enligt 25 §.

Om återförsäkringsavtalen försämrats i betydande utsträckning sedan föregående Om återförsäkringsavtalen försämrats i betydande utsträckning sedan föregående

¹⁴ Senaste lydelse 2003:510.

räkenskapsår eller om avtalen leder till en endast obetydlig risköverföring, får Finansinspektionen för visst fall bestämma att det avdrag som gjorts på grund av avgiven återförsäkring skall minskas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur beräkningen enligt fjärde stycket skall ske.

räkenskapsår eller om avtalen leder till en endast obetydlig risköverföring, får Finansinspektionen för visst fall bestämma att det avdrag som gjorts på grund av avgiven återförsäkring skall minskas. *Om den som mottagit återförsäkring har sin hemvist i en annan stat inom EES, får ett sådant beslut inte ha sin grund i bristande sundhet i återförsäkringsföretagets finanser.*

Finansinspektionen får medge att belopp som kan återfås från ett specialföretag enligt avtal om riskövertagande får användas för att minska solvensmarginalen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur beräkningen enligt fjärde stycket skall ske *samt om beräkningen av solvensmarginal för återförsäkring av livförsäkring.*

26 §¹⁵

För livförsäkringsrörelse gäller följande.

Garantibeloppet enligt 1 kap. 8 a § andra stycket skall uppgå till ett belopp som motsvarar tre miljoner euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska gemenskapernas kommission årligen tillkännager.

För *direkt* livförsäkringsrörelse och *återförsäkringsrörelse* gäller följande.

Garantibeloppet enligt 1 kap. 8 a § andra stycket skall uppgå till ett belopp som motsvarar tre miljoner euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska gemenskapernas kommission årligen tillkännager. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om höjning av garantibeloppet för återförsäkring i syfte att beakta den ekonomiska och finansiella utvecklingen inom EES.*

Om ett försäkringsbolag bedriver både direkt skadeförsäkringsrörelse och återförsäkring gäller kravet på ett

¹⁵ Senaste lydelse 2003:510.

garantibelopp om tre miljoner euro enligt andra stycket och höjningar som följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av andra stycket bara om verksamheten avseende återförsäkring är av sådan omfattning att

a) mottagna premier för återförsäkring uppgår till mer än 10 procent av samtliga premier eller överstiger 50 miljoner euro eller

b) försäkringstekniska avsättningar för återförsäkring uppgår till mer än 10 procent av samtliga försäkringstekniska avsättningar.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, medge att garantibeloppet för ömsesidiga försäkringsbolag sätts ned med högst en fjärdedel.

Kapitalbasen skall intill en tredjedel av solvensmarginalen motsvaras av poster som anges i 22 § första stycket 1–3 och, efter godkännande från Finansinspektionen, dolda nettoreserver som uppkommit genom värdering av tillgångar i den utsträckning sådana dolda reserver inte är av exceptionell natur. Detsamma gäller garantibeloppet, om det är större än en tredjedel av solvensmarginalen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2. Ett försäkringsbolag som har beviljats koncession före den 10 december 2005 behöver inte tillämpa bestämmelsen i 7 kap. 26 § denna lag före den 1 januari 2009.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige dels att 5 kap. 5, 8, 10 och 12 §§ skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 1 kap. 15 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

15 §¹

En försäkringsgivare från tredje land som bedriver både direkt försäkringsrörelse och återförsäkringsrörelse skall hålla förvaltningen av tillgångar som motsvarar dess åtagande för återförsäkring åtskild från förvaltningen av tillgångar för direkt försäkring. De försäkringstekniska avsättningarna enligt 5 kap. 5 § för återförsäkring och utjämningsreserven för återförsäkring av kreditförsäkring enligt 5 kap. 8 § skall hållas åtskilda på samma sätt.

Tillgångar får inte överföras mellan verksamhet som avser återförsäkring och sådan som avser direkt försäkring.

Första och andra styckena skall tillämpas bara om verksamheten avseende återförsäkring är av sådan omfattning att

a) mottagna premier för återförsäkring uppgår till mer än 10 procent av samtliga premier eller överstiger 50 miljoner euro eller

b) försäkringstekniska avsättningar för återförsäkring uppgår till mer än 10 procent av samtliga försäkringstekniska avsättningar.

¹ Tidigare 15 § upphävd genom 1999:602.

5 kap.

5 §²

En försäkringsgivare från tredje land skall för sin *direkta* försäkringsrörelse i Sverige redovisa försäkringstekniska avsättningar. En försäkringsgivares försäkringstekniska avsättningar skall motsvara de belopp som behövs för att försäkringsgivaren vid varje tidpunkt skall kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma på grund av ingångna försäkringsavtal. De försäkringstekniska avsättningarna skall motsvara försäkringsgivarens ansvarighet för

1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning),

2. inträffade oreglerade försäkringsfall, kostnader för regleringen av dessa samt återbäring som förfallit till betalning men inte betalats ut (oreglerade skador),

3. sådan återbäring som är garanterad i nominella eller reala belopp (garanterad återbäring) och som inte omfattas av 1 eller 2,

4. sådan återbäring inom livförsäkringsrörelse som är villkorad av värdeförändringar på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för (villkorad återbäring),

5. förlustutjämnning för kreditförsäkring som avses i 12 kap. 9 a § försäkringsrörelselagen (1982:713) (utjämningsavsättning) upp till det belopp för avsättningens storlek som anges i

En försäkringsgivare från tredje land skall för sin försäkringsrörelse i Sverige redovisa försäkringstekniska avsättningar. En försäkringsgivares försäkringstekniska avsättningar skall motsvara de belopp som behövs för att försäkringsgivaren vid varje tidpunkt skall kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma på grund av ingångna försäkringsavtal. De försäkringstekniska avsättningarna skall motsvara försäkringsgivarens ansvarighet för

1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning),

2. inträffade oreglerade försäkringsfall, kostnader för regleringen av dessa samt återbäring som förfallit till betalning men inte betalats ut (oreglerade skador),

3. sådan återbäring som är garanterad i nominella eller reala belopp (garanterad återbäring) och som inte omfattas av 1 eller 2,

4. sådan återbäring inom livförsäkringsrörelse som är villkorad av värdeförändringar på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för (villkorad återbäring), och

² Senaste lydelse 1999:602.

första stycket andra meningen nämnda paragraf, och

6. fondförsäkringar som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken för (fondförsäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken).

Ansvarar flera försäkringsgivare solidariskt för en försäkring, skall endast den del av försäkringen som enligt avtal mellan försäkringsgivarna belöper på en enskild försäkringsgivare beaktas vid beräkningen av den försäkringsgivarens försäkringstekniska avsättningar.

Avsättning för oreglerade skador skall beräknas särskilt för varje försäkringsfall. För skadeförsäkringsrörelse får statistiska metoder användas om de leder till en tillräcklig avsättning med beaktande av skadornas art.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela *närmare* föreskrifter om de försäkringstekniska *avsättningars* innehåll och beräkning.

Vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker respektive livförsäkringsavsättning gäller 7 kap. 2 § försäkringsrörelselagen.

5. fondförsäkringar som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken för (fondförsäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de försäkringstekniska *avsättningarnas* innehåll och beräkning.

8 §³

De försäkringstekniska avsättningarna skall täckas med tillgångar på det sätt som gäller för skuldtäckning enligt 7 kap. 9 § första, tredje och fjärde styckena, 9 a–10 c, 10 e, 10 f *samt* 13 §§ *försäkringsrörelselagen* (1982:713) eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av någon av dessa bestämmelser. *Dock skall skuldtäckning endast omfatta direkt försäkringsrörelse.*

De försäkringstekniska avsättningarna *och utjämningsreserven för kreditförsäkring enligt 12 kap. 9 a § försäkringsrörelselagen* (1982:713) skall täckas med tillgångar på det sätt som gäller för skuldtäckning enligt 7 kap. 9 § första, tredje och fjärde styckena, 9 a–10 c, 10 e, 10 f, 11 b, 13 *och* 15 §§ *samma lag* eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av någon av dessa bestämmelser.

När de försäkringstekniska avsättningarna skall täckas, får depositionen enligt 1–3 §§ räknas in under förutsättning att depositionen dels består av värdehandlingar som får användas för skuldtäckning med tillämpning av bestämmelserna i första stycket, dels inte har beaktats enligt 12 § första stycket fjärde meningen.

De tillgångar som används för skuldtäckning skall finnas i Sverige.

³ Senaste lydelse 1999:602.

10 §

Företrädaren för en försäkringsgivare från tredje land skall föra ett register som vid varje tidpunkt visar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde.

Om 1 kap. 15 § är tillämplig på försäkringsgivarens verksamhet, skall företrädaren föra ett särskilt register för de tillgångar som används för skuldtäckning i verksamheten avseende återförsäkring.

Om en tillgång som antecknas i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för skuldtäckning, skall detta antecknas i registret.

Om en tillgång som antecknas i ett register har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för skuldtäckning, skall detta antecknas i registret.

12 §⁴

En försäkringsgivare från tredje land skall, utöver de tillgångar som motsvarar de försäkrings tekniska avsättningarna enligt 5 §, vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Kapitalbasens storlek skall fastställas på grundval av den direkta försäkringsrörelse som försäkringsgivaren bedriver i Sverige. Kapitalbasen skall när verksamheten bedrivs minst uppgå till en nivå som beräknas med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning (solvensmarginal). Kapitalbasen får dock inte understiga ett minimibelopp (garantibelopp). Tillgångar som en försäkringsgivare deponerat i bank eller kreditmarknadsföretag enligt 1–3 §§ skall beaktas vid bedömning av om kravet på garantibelopp är uppfyllt, dock högst till ett belopp som motsvarar hälften av det minsta beloppet för garantibeloppet.

En försäkringsgivare från tredje land skall, utöver de tillgångar som innehas för skuldtäckning enligt 8 §, vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Kapitalbasens storlek skall fastställas på grundval av den direkta försäkringsrörelse som försäkringsgivaren bedriver i Sverige. Kapitalbasen skall när verksamheten bedrivs minst uppgå till en nivå som beräknas med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning (solvensmarginal). Kapitalbasen får dock inte understiga ett minimibelopp (garantibelopp). Tillgångar som en försäkringsgivare deponerat i bank eller kreditmarknadsföretag enligt 1–3 §§ skall beaktas vid bedömning av om kravet på garantibelopp är uppfyllt, dock högst till ett belopp som motsvarar hälften av det minsta beloppet för garantibeloppet.

De poster som ingår i kapitalbasen skall till ett belopp som minst motsvarar solvensmarginalen finnas i ett land som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Dessa poster skall till ett belopp som minst motsvarar en tredjedel av solvensmarginalen finnas i Sverige.

⁴ Senaste lydelse 2004:436.

Bestämmelserna om att Finansinspektionen i vissa fall får medge undantag från bestämmelserna om beräkning av solvensmarginalen och lokalisering av tillgångar finns i 16–18 §§.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

2. De skyldigheter som följer av att lagen utvidgas för att gälla också för återförsäkring behöver inte uppfyllas av försäkringsgivare från tredje land före den 1 januari 2009.

[3. En försäkringsgivare från tredje land som driver återförsäkringsrörelse i Sverige skall senast den 1 juli 2008 ansöka om koncession för sådan rörelse. Ansökan skall ske på sätt som föreskrivs i lagen för ansökan om koncession.

4. Om en försäkringsgivare från tredje land inte uppfyller kraven enligt punkten 3, skall bestämmelserna om ingripande och sanktioner i lagen tillämpas.]⁵

⁵ Punkterna 3 och 4 i övergångsbestämmelserna behandlas i återförsäkringspromemorian.

3 Överväganden och förslag

3.1 Allmänna utgångspunkter

Återförsäkringsdirektivet innebär att försäkringsbolag som i första ledet eller i vidare led återförsäkrar försäkringar som meddelas direkt till slutkunder, i huvudsak skall omfattas av samma rörelseregler som gäller för försäkringsföretag som driver direkt försäkringsverksamhet. Genom återförsäkringsdirektivet ändras även det befintliga regelverket för direkt försäkring, bl.a. till den nya tillsynsordningen för återförsäkringsbolag. På detta sätt säkerställs en i vissa delar moderniserad reglering för hela försäkringssektorn.

För svenska återförsäkringsbolag gäller i dag flertalet bestämmelser i försäkringsrörelselagen (1982:713). Försäkringsbolag som uteslutande driver återförsäkringsverksamhet är dock i princip undantagna från bestämmelserna om skuldtäckning och tillgångsplaceringar. Lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige gäller däremot inte för återförsäkringsrörelse. För dessa försäkringsgivares återförsäkringsrörelse i Sverige har det ansetts tillräckligt att tillsynsmyndigheten i den utländska försäkringsgivarens hemland övervakar försäkringsgivarens risktäckningskapacitet.

Mot bakgrund av att svenska återförsäkringsbolag till stora delar redan omfattas av EG-anpassade försäkringsrörelseregler bör förslagen till genomförandeåtgärder inriktas på de minimiändringar som behövs för att genomföra återförsäkringsdirektivet. Direktivets bestämmelser som enbart tar sikte på återförsäkring bör därvid genomföras genom särbestämmelser i försäkringsrörelselagen. Begreppet försäkringsbolag bör även i fortsättningen omfatta bolag som meddelar direkt försäkring och/eller återförsäkring.

Vidare bör en mera kvalitativ ansats i rörelsereglerna för återförsäkringsbolag eftersträvas. Även om akksamhetsprincipen inte är specifikt uttalad i återförsäkringsdirektivet, betonas där akksamhet, diversifiering, matchning och likviditet när det gäller placering av skuldtäckningstillgångarna. Slutligen bör även regleringen av återförsäkringsverksamhet nära ansluta till den nivå på kraven som ställs i återförsäkringsdirektivet, i syfte att inte hämma konkurrenssituationen för de svenska återförsäkringsbolagen gentemot deras utländska konkurrenter. När det är särskilt motiverat bör dock strängare regler införas i svensk rätt.

Denna promemoria utgör ett komplement till återförsäkringspromemorian. De överväganden och förslag i den promemorian som inte vilade på förslagen i solvenspromemorian, är således fortsatt aktuella att genomföra, bl.a. följande:

- Nuvarande krav på utjämningsavsättningar för kreditförsäkring utvidgas till verksamhet avseende återförsäkring av kreditförsäkring. Avsättningarna skall inte längre behandlas som en försäkringsteknisk avsättning utan som en utjämningsreserv (utjämningsreserv för kreditförsäkring). Ändringarna påverkar inte kravet på avsättning och beloppet

skall alltjämnt skuldtäckas. Utjämningsreserven får inte ingå i kapitalbasen.

- Nuvarande bestämmelser om skuldtäckning utvidgas till all återförsäkringsrörelse.
- Tillgångar hänförliga till specialföretag får beaktas i skuldtäcknings- och solvenshänseende.
- Regler om att upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer och placeringsriktlinjer utvidgas till att gälla alla återförsäkringsbolag.
- Återförsäkring av livförsäkringsrörelse skall som huvudregel omfattas av reglerna för skadeförsäkring.
- Ett återförsäkringsföretag skall ha ett garantibelopp om minst 3 miljoner euro (samma belopp som gäller för livförsäkringsrörelse). Detsamma ska gälla försäkringsbolag som utöver direkt försäkring bedriver återförsäkringsverksamhet av viss omfattning.
- lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige utvidgas till att omfatta verksamhet som avser återförsäkring.

För en närmare redogörelse för vilka överväganden som ligger till grund för ovan nämnda förslag hänvisas till återförsäkringspromemorian.

I avsnitt 3.2–3.6 redovisas nya förslag till genomförande av återförsäkringsdirektivet. I avsnitt 3.7 och 3.8 behandlas frågor om värdering av skuldtäckningstillgångar och enhandsengagemang. Sistnämnda frågor behandlades i solvenspromemorian. Avsnitt 3.9 innehåller överväganden som rör ändringar i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige..

3.2 Försäkringstekniska avsättningar i återförsäkringsbolag

Promemorians förslag: Bestämmelserna om beräkning av livförsäkringsavsättningar begränsas till att avse direkt livförsäkring. Återförsäkring av livförsäkring skall därmed som huvudregel behandlas enligt reglerna för skadeförsäkring.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter om beräkningen av livförsäkringsavsättningar i återförsäkringsrörelse.

Återförsäkringspromemorian: Innehåller inget förslag i denna del.

Skälen för promemorians förslag: Enligt artikel 32.1 i återförsäkringsdirektivet skall hemmedlemsstaten föreskriva att varje återförsäkringsföretag skall skapa tillräckliga tekniska avsättningar i förhållande till företagets hela verksamhet. Bestämmelsen tillgodoses genom 7 kap. 1 § första stycket första meningen försäkringsrörelselagen (*FRL*) som redan gäller för återförsäkringsbolag. Denna innebär att ett försäkringsbolag skall göra försäkringstekniska avsättningar som motsvarar det belopp som krävs för att bolaget vid varje tidpunkt skall

kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal.

Av artikel 32.1 andra stycket följer att storleken av dessa avsättningar skall bestämmas enligt de regler som fastställs genom försäkringsredovisningsdirektivet (91/674/EEG). I tillämpliga fall får dock hemmedlemsstaten fastställa mer specifika bestämmelser i enlighet med artikel 20 i livförsäkringsdirektivet (2002/83/EG). Artikel 32.1 andra stycket innebär att återförsäkring av skadeförsäkring skall behandlas på samma sätt som direkt skadeförsäkring. När det däremot gäller återförsäkring av livförsäkringsavtal gäller som huvudregel ordningen för skadeförsäkring, men medlemsländerna kan välja att tillämpa reglerna för direkt livförsäkring. Avsättningarnas storlek regleras i dag i 7 kap. 2 § FRL. Även om dessa bestämmelser är något otydliga måste de tolkas som att återförsäkring av livförsäkring skall beräknas enligt reglerna för livförsäkringsavsättningar. Den option som ges i återförsäkringsdirektivet avseende livförsäkringar utgör således huvudregeln i nuvarande lagstiftning.

Det finns för närvarande endast ett par företag i Sverige som meddelar återförsäkring av livförsäkring. Sådana återförsäkringsavtal avser ofta enbart försäkringsrisker och är kortfristiga. De kan till sin karaktär mer jämföras med direkt skadeförsäkring och beräkning av avsättningarna enligt skadeförsäkringsreglerna förefaller därför vara lämpligast (jfr skäl 25 till återförsäkringsdirektivet). Samtidigt kan det finnas återförsäkringsavtal som till sin karaktär mer är att jämföra med direkt livförsäkring, vilket innebär att det för dessa avtal kan vara mer befogat att tillämpa reglerna för avsättningar som gäller för sådan försäkring. Det finns således skäl för att öppna för möjligheten att ha olika regler beroende på situation.

I solvenspromemorian föreslogs att de detaljerade reglerna i 7 kap. 2 § FRL skulle ersättas med en generell regel med utgångspunkt i aktsamhetsprincipen, kompletterad med ett bemyndigande att meddela föreskrifter. I återförsäkringspromemorian anfördes att återförsäkring av livförsäkring lämpligen värderas som avsättningar för skadeförsäkring, men att en värdering enligt avsättningar för livförsäkring bör vara möjlig när det kan anses befogat. Förutsättningarna för detta skulle preciseras i föreskrifter. Med nu gällande utgångspunkter föreslås att direktivet på denna punkt genomförs på följande sätt.

Bestämmelserna i 7 kap. 1 § FRL bör alltså gälla även för försäkringstekniska avsättningar avseende återförsäkringsavtal. Detsamma gäller beräkningen av ej intjänade premier och kvardröjande risker i 7 kap. 2 § första stycket FRL. Övriga regler om beräkningen av livförsäkringsavsättningar i lagen bör begränsas till direkt försäkringsrörelse. För livförsäkringsavsättningar i återförsäkringsrörelse bör regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer i stället meddela föreskrifter om hur avsättningarna skall beräknas. Bemyndigandet i 7 kap. 2 § sista stycket FRL bör därför kompletteras.

De föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet bör lämpligen utgå från att återförsäkring av livförsäkring som huvudregel värderas som avsättningar för skadeförsäkring. Föreskrifterna kan även vid behov precisera under vilka förutsättningar dessa ska värderas som livförsäkringsavsättningar. Därigenom kan även hänsyn tas bl.a. till att

avsättningar för tjänstepensionsförsäkringar numera värderas enligt andra regler än avsättningar för övriga livförsäkringar.

3.3 Avdrag för återförsäkring vid skuldtäckning

Promemorians förslag: I skuldtäckningssammanhang införs nya bestämmelser om att avgiven återförsäkring inte får underkännas av skäl som direkt sammanhänger med sundheten i återförsäkrarens finanser, om återförsäkraren är hemmahörande i ett annat EES-land.

Återförsäkringspromemorian: Innehåller inget förslag i denna del.

Skälen för promemorians förslag: Enligt artikel 15.1 i återförsäkringsdirektivet är hemmedlemsstaten ensam ansvarig för den finansiella tillsynen över återförsäkringsföretag, inbegripet den del av verksamheten som företaget bedriver genom filial eller med stöd av friheten att tillhandahålla tjänster. Om de behöriga myndigheterna i värdmedlemsstaten har anledning att anta att verksamheten i ett återförsäkringsföretag kan påverka dess finansiella sundhet, skall de informera de behöriga myndigheterna i företagets hemmedlemsstat. Vidare följer av artikel 15.3 att tillsynsmyndigheten inte får motsätta sig ett retrocessionsavtal (dvs. vidare återförsäkring av ett mottaget återförsäkringsavtal) som ett återförsäkringsföretag ingått med ett återförsäkringsföretag eller ett försäkringsföretag i ett annat EES-land, av skäl som direkt sammanhänger med sundheten i finanserna hos den som mottagit återförsäkringen. Detsamma skall enligt skade- och livförsäkringsdirektiven gälla med avseende på återförsäkringsavtal som avgetts av ett försäkringsföretag som meddelat direkt försäkring. En sådan indirekt tillsyn av den som mottagit återförsäkringen skulle, enligt förklaringen till kommissionens ursprungliga direktivförslag, innebära ett intrång i tillsynsbefogenheterna avseende dessa företag och ett ifrågasättande av den grundläggande principen om ömsesidigt erkännande som är en hörnsten för de rättsliga ramar som fastställs genom förslaget.

Som anfördes i återförsäkringspromemorian, kan i och för sig hävdas att sådana regler är överflödiga, eftersom detsamma redan följer av den allmänna principen om hemlandstillsyn (a. a. avsnitt 6.3.1). För att genomförandet av direktivet inte skall kunna ifrågasättas bör emellertid reglerna komma till direkt uttryck i försäkringsrörelselagen.

Rätten att underkänna avgiven återförsäkring regleras i försäkringsrörelselagen på två områden. Det ena avser Finansinspektionens rätt att underkänna avdrag för återförsäkring vid skuldtäckningen (se 7 kap. 9 § fjärde stycket FRL). Det andra avser inspektionens rätt att bestämma att det avdrag som gjorts på grund av avgiven återförsäkring skall minskas vid beräkningen av solvensmarginalen (se 7 kap. 23 § sjätte stycket och 25 § elfte stycket FRL). På båda dessa områden bör den aktuella regeln enligt artikel 15.3 införas som en begränsning. I solvenspromemorian föreslogs emellertid att skuldtäckningen skulle avse försäkringstekniska avsättningar utan avdrag för avgiven återförsäkring (se författningskommentaren till 7 kap. 9 § i solvenspromemorian).

Innehållet i artikel 15.3 i återförsäkringsdirektivet kom därför att sakna relevans i det sammanhanget.

Med nu angivna utgångspunkter föreslås att det även i skuld-täckningssammanhang införs nya bestämmelser om att återförsäkring som avgetts av ett försäkringsföretag i ett annat EES-land inte får underkännas av skäl som direkt sammanhänger med sundheten i återförsäkrarens finanser.

3.4 Särskilda placeringsregler i återförsäkringsbolag

Promemorians förslag: Återförsäkringsbolag skall tillämpa särskilda placeringsregler av kvalitativ art. Den allmänna spridnings- och matchningsregeln i försäkringsrörelselagen skall gälla även för återförsäkringsföretagen. Detsamma gäller de särskilda reglerna för placeringar i värdepapper utgivna av ett specialföretag. Därutöver införs vissa ytterligare allmänna principer för placeringarna.

Derivatinstrument får användas som skuldtäckningstillgång förutsatt att instrumentet sänker den finansiella risken eller effektiviserar förvaltningen av tillgångar som hör till återförsäkringsrörelsen. Den närmare regleringen för användningen och värderingen av derivatinstrument för skuldtäckning får meddelas genom föreskrifter som regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer utfärdar.

Promemorians bedömning: Den option som finns i återförsäkringsdirektivet och som gör det möjligt att undanta statsobligationer från diversifieringskravet bör inte utnyttjas.

Återförsäkringspromemorian: Återförsäkringspromemorian innehåller inget förslag om särskilda placeringsregler för återförsäkringsbolag.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* anser att statsobligationer bör undantas från diversifieringskravet.

Skälen för promemorians förslag: Som en följd av återförsäkringsdirektivet måste Sverige införa krav på skuldtäckning av avsättningar i all verksamhet avseende återförsäkring. Tidigare har krav på skuldtäckning enbart gällt för återförsäkring av livförsäkring och lång skadeförsäkring i syfte att trygga livförsäkringstagares förmånsrätt (se bestämmelserna om särskild skuldtäckning i 7 kap. 9 § andra stycket FRL). Dessa särbestämmelser om särskild skuldtäckning blir nu överflödiga och kan utgå.

Återförsäkringsdirektivet innehåller också ett begränsat antal föreskrifter om skuldtäckningstillgångarna och placeringen av dessa. Föreskrifterna motsvarar principiellt närmast föreskrifterna i artikel 18 tjänstepensionsdirektivet (2003/41/EG)¹. Det senare direktivet skiljer sig från tidigare livförsäkringsdirektiv genom att detaljerade, kvantitativa placeringsregler ersätts av mera kvalitativa regler och ett grundläggande krav på att placeringarna ska göras på ett aktsamt sätt (se prop. 2004/05:165 s. 171).

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (2003/41/EG) av den 3 juni 2003 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut.

Artikel 34.1 a, b och e i återförsäkringsdirektivet innehåller allmänna riskbaserade regler som bygger på matchning och riskspridning. Därutöver innehåller direktivet vissa ytterligare allmänna principer för placeringarnas inriktning. Dessa innebär att placeringarna skall möjliggöra att återförsäkringsbolaget på ett lämpligt sätt kan anpassa sig till ändrade ekonomiska omständigheter, särskilt när det gäller utvecklingen på finans- och fastighetsmarknaderna, eller till katastrofer som får betydande följder (se artikel 34.1 b). Vidare föreskrivs att investeringar i tillgångar som inte handlas på reglerade finansmarknader skall hållas på aktsamma nivåer (se artikel 34.1 c). För en närmare redogörelse för direktivets innehåll hänvisas till avsnitt 6.3.6 i återförsäkringspromemorian.

Den i artikel 34.1 b beskrivna inriktningen för placeringarna som möjliggör en anpassning till ekonomiska omständigheter är särskilt viktig för återförsäkringsföretag. En särskild bestämmelse om detta bör därför införas för återförsäkringsbolag, även om samma förhållanden tolkningsvis kan anses följa av den grundläggande bestämmelsen om riskspridning och matchning i 7 kap. 9 a § FRL. Den bestämmelsen bör i grunden gälla också för återförsäkringsbolag för att tillgodose ovan nämnda artiklar i övriga delar.

Återförsäkringsdirektivet innehåller en möjlighet att undanta statsobligationer från diversifieringskraven (artikel 34.1 andra stycket). Statsobligationer kan dock inte anses helt riskfria och det kan därför inte anses lämpligt att i detta avseende helt bortse ifrån kravet på diversifiering. *Finansinspektionen* anför i sitt remissvar att optionen bör utnyttjas eftersom det primära syftet med återförsäkringsverksamhet, till skillnad från t.ex. tjänstepensionsverksamhet, torde vara att åstadkomma en säkerhet för att åtagandena kan infrias. Frågan om en hög avkastning är normalt endast en fråga för ägarna (och inte för försäkringstagarna). En allmänt hållen diversifieringsregel kan dock inte anses vara vare sig för betungande eller för begränsande för återförsäkringsföretagen. Det saknas därför skäl att frånga den generella diversifieringsansatsen och optionen enligt direktivet bör således inte utnyttjas.

Som framgått framhålls också i direktivet att investeringar i tillgångar som inte handlas på reglerade finansmarknader skall hållas på aktsamma nivåer (artikel 34.1 c). Även om denna princip också kan sägas framgå av i vart fall reglerna för tjänstepensionsföretag bör den komma till självständigt uttryck i placeringsbestämmelserna för återförsäkringsbolag.

Återförsäkringsdirektivet innehåller en möjlighet att föreskriva vissa kvantitativa placeringsbegränsningar, om det kan motiveras av aktsamhets-skäl. Placeringsbegränsningar kan föreskrivas när det gäller tillgångar i andra valutor än åtagandena, överlåtbara värdepapper som inte hanteras på en reglerad marknad och beträffande enhandsengagemang (artikel 34.2). I samband med genomförandet av EG:s tjänstepensionsdirektiv (2003/41/EG) har aktsamhetsprincipen införts i svensk rätt. Enligt den principen skall ett placeringsbeslut inte betraktas isolerat utan varje sådant beslut skall grunda sig på vilka effekter som detta förväntas få för rörelsen som helhet. Aktsamhetsprincipen är därmed nära sammanbunden med principerna om diversifiering, matchning och likviditet när det gäller de tekniska

avsättningarna. Även om aktsamhetsprincipen inte är specifikt uttalad i återförsäkringsdirektivet så betonas där aktsamhet, diversifiering, matchning och likviditet (tillfredställande betalningsberedskap) när det gäller skuldtäckningstillgångarna. Av samma skäl som regeringen avstått från att utnyttja vissa optioner i tjänstepensionsdirektivet, bör heller inte optionen i återförsäkringsdirektivet utnyttjas (se prop. 2004/05:165, s. 174 f.). Detta är också naturligt med hänsyn till att andra återförsäkringsbolag än livförsäkringsföretag inte omfattas av några placeringsregler i dag.

Direktivet innehåller också en bestämmelse om beaktande av utestående belopp från specialföretag (se artikel 34.5). Med specialföretag avses något förenklat ett företag, som inte är ett återförsäkringsföretag, men som i princip arbetar som ett sådant företag och i sin helhet finansierar sina åtaganden genom att ge ut skuldebrev eller liknande. Av artikeln framgår att hemmedlemsstaten skall fastställa mer detaljerade regler om villkoren för att få använda sådana utestående belopp som skuldtäckningstillgång. Det kan ifrågasättas om bestämmelserna är tvingande, men av konkurrenshänsyn gentemot utländska försäkringsföretag bör sådana tillgångar inte helt diskvalificeras som skuldtäckningstillgång. Direktivet förutsätter dock att medlemsstaterna meddelar närmare regler om villkoren för användningen av sådana tillgångar vid skuldtäckningen.

I enlighet med vad som föreslagits i återförsäkringspromemorian bör således en allmän regel om att det är tillåtet att använda dessa tillgångar för skuldtäckning införas. Regeln bör vidare kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att föreskriva förutsättningarna för detta.

I återförsäkringsdirektivet behandlas inte generellt hur skuldtäckningstillgångarna skall värderas. De bestämmelser som finns om detta i 7 kap. 10 f § FRL bör därför kunna gälla även för återförsäkringsbolag (se vidare avsnitt 3.7).

Sammanfattningsvis förslås att återförsäkringsbolag undantas från huvuddelen av de kvantitativa placeringsbestämmelserna i 7 kap. FRL, för att i stället omfattas av mer allmänt utformade bestämmelser för placeringarnas inriktning i enlighet med vad som redogjorts för ovan.

Derivatinstrument

Av artikel 34.1 d framgår att investeringar i derivatinstrument skall vara möjliga i den utsträckning som de bidrar till att minska investeringsriskerna eller underlätta en effektiv portföljförvaltning. En motsvarande begränsningsregel för användningen av derivat finns redan 7 kap. 17 b § FRL. Direktivet är således redan tillgodosett genom att den bestämmelsen gäller även för återförsäkringsbolag och någon särskild lagstiftningsåtgärd anses inte behövas i den delen.

Enligt återförsäkringsdirektivet är det vidare möjligt – om ovan angivna förutsättningar är uppfyllda – att använda derivatinstrument som skuldtäckningstillgång. Av artikel 34.1 d framgår att derivatinstrumenten skall värderas med aktsamhet, med hänsyn till de underliggande tillgångarna, och inkluderas i värderingen av institutionernas tillgångar. Företaget skall också undvika överdriven riskexponering på en enda

motpart och på andra derivattransaktioner. Bestämmelsen överensstämmer i stort med artikel 18.d i tjänstepensionsdirektivet.

Enligt gällande rätt kvalificerar sig inte derivatinstrument som skuldtäckningstillgång och dessa instrument finns följaktligen inte med i katalogen över tillåtna tillgångsslag för skuldtäckning i 7 kap. 10 § FRL. Enligt tjänstepensionsdirektivet får dock optioner, terminskontrakt och andra liknande finansiella instrument användas vid skuldtäckning av försäkringstekniska avsättningar i verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring, om de bidrar till att sänka den finansiella risken i verksamheten och till att effektivisera förvaltningen av de tillgångar som hör till denna rörelse (se 7 kap. 12 § FRL). Derivatinstrument kan förekomma i många olika former och bör således inte betraktas som ett homogent tillgångsslag. I prop. 2004/05:165 (s. 176) anför regeringen att en förutsättning för att derivatinstrument skall vara tillämpligt som skuldtäckningstillgång bör vara att instrumentet har en ekonomisk innebörd som motsvarar den hos en tillgång som bedöms som lämplig för skuldtäckning och att hänsyn måste tas till den kreditrisk som uppstår gentemot motparten. I tillsynen över institutet bör därför även ingå att kontrollera att instituten undviker en överdriven riskexponering mot en och samma motpart.

Motsvarande bör gälla för skuldtäckning av försäkringstekniska avsättningar och utjämningsreserv i återförsäkringsverksamhet. Detta föranleder dock inga särskilda bestämmelser i lag.

3.5 När återförsäkring bedrivs i direktförsäkringsbolag

Promemorians förslag: De nya placeringsreglerna för återförsäkringsbolag skall tillämpas även av skade- och livförsäkringsbolag som bedriver återförsäkringsverksamhet av icke oväsentlig omfattning (blandade bolag). I dessa fall skall förvaltningen av tillgångar och avsättningar som hänför sig till verksamhet avseende återförsäkring hållas åtskilda från bolagets verksamhet som avser direkt försäkring. Det får heller inte ske någon överföring av tillgångar mellan återförsäkring och direkt försäkring.

Promemorians bedömning: Det bör inte föreslås ett krav på att blandade bolag skall beräkna och redovisa kapitalbasen för återförsäkringsverksamheten separat.

Återförsäkringspromemorian: I återförsäkringspromemorian föreslås ett separationskrav för återförsäkringsverksamhet som inte är beroende av återförsäkringsverksamhetens omfattning.

Remissinstanserna: *Sveriges Försäkringsförbund, Svenska Aktuarieföreningen, Länsförsäkringsbolagens Förening* och *Finansinspektionen* anser att ett krav på separation av tillgångar och avsättningar för återförsäkring endast kan motiveras av att olika placeringsregler skall tillämpas inom ett och samma bolag. *Aktuarieföreningen* motsätter sig även ett införande av återförsäkringsdirektivets option att låta blandade bolag tillämpa återförsäkringsdirektivets placeringsregler i kombination med ett krav på

separation. *Försäkringsförbundet* anför även att överföringsförbudet endast skall avse skuldtäckningstillgångarna i återförsäkringsrörelsen.

Skälen för promemorians förslag: De nya placeringsbestämmelserna om skuldtäckning av återförsäkring bör kunna gälla även när återförsäkring bedrivs i ett direktförsäkringsbolag. Direktivet ger också utrymme för detta i de fall återförsäkringsverksamheten är av viss omfattning. Sverige bör således utnyttja optionerna i skade- och livförsäkringsdirektiven som införs genom artiklarna 57.6 och 60.10 i återförsäkringsdirektivet. Dessa placeringsregler gäller endast under samma förutsättningar som gäller för att garantikapital för återförsäkringen skall uppgå till minst 3 miljoner euro. Det förutsätter således att premierna eller avsättningarna för mottagen återförsäkring är minst 10 procent av totala premier respektive avsättningarna eller att premierna för återförsäkring uppgår till minst 50 miljoner euro (se vidare avsnitt 6.3.11 i återförsäkringspromemorian).

En förutsättning för att få utnyttja optionen i direktivet är att tillgångarna i bolagets återförsäkringsverksamhet separeras (i direktivets lydelse: avgränsas, förvaltas och organiseras separat) från tillgångar inom direkt försäkring, utan möjlighet till överföring. Detta får anses vara en naturlig följd av att olika placeringsregler skall tillämpas inom ett och samma bolag – någonting som även har påpekats av en rad remissinstanser. Det förutsätter vidare att även försäkringstekniska avsättningar och utjämningsreserven för kreditförsäkring i verksamhet avseende återförsäkring separeras från direktförsäkringsverksamheten. Enligt gällande rätt finns ett motsvarande separationskrav beträffande tjänstepensionsförsäkring i 1 kap. 3 a § FRL.

Svenska Aktuarieföreningen har rest invändningar mot att återförsäkringsdirektivets option att låta blandade bolag tillämpa återförsäkringsdirektivets placeringsregler i kombination med ett krav på separation införs. Aktuarieföreningen menar att det i den praktiska dagliga verksamheten är mycket svårt att uppfylla kravet på separation, särskilt vad gäller de försäkringstekniska avsättningarna. Vidare skulle det krävas särskilda systemstöd som kan hantera de åtskilda tillgångarna. Aktuarieföreningen anför vidare att en separation skapar extra intern administration utan att ge något extra konsumentskydd för vare sig direktförsäkringskunder eller återförsäkringskunder.

I försäkringsbolagen torde det emellertid finnas underlag för att kunna särredovisa de försäkringstekniska avsättningarna för återförsäkring. I 7 kap. 1 § FRL finns nämligen en grundläggande bestämmelse om hur de försäkringstekniska avsättningarna skall beräknas. Huvudregeln är att de skall motsvara belopp som erfordras för att bolaget vid varje tidpunkt skall kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. Ett krav på separering har vidare redan införts för tjänstepensionsverksamhet. Härtill gäller att kravet på separation inträder endast om återförsäkringsrörelsen är av viss omfattning.

Mot denna bakgrund förslås, i enlighet med återförsäkringsdirektivet, ett krav på separation i blandade försäkringsbolag, om premierna eller avsättningarna för mottagen återförsäkring utgör minst 10 procent av totala premier respektive avsättningar eller om premierna för återförsäkring uppgår till minst 50 miljoner euro. Sådana

försäkringsbolag skall hålla förvaltningen av tillgångar som motsvarar dess åtaganden för återförsäkring åtskild från förvaltningen av bolagets tillgångar för direkt försäkring. Två skuldtäckningsregister kommer således att behöva upprättas, ett för vardera verksamheten (se vidare avsnitt 3.6). Det föreslås även att de försäkringstekniska avsättningarna för återförsäkring och utjämningsavsättning för återförsäkring av kreditförsäkring skall hållas åtskilda på samma sätt. Som framgått får det heller inte finnas någon möjlighet till överföring av tillgångarna. I motsats till vad *Försäkringsförbundet* uttryckt bör den rimliga tolkningen av direktivet vara att vare sig tillgångar för återförsäkring eller tillgångar för direkt försäkring får föras över till den andra verksamheten.

Kapitalbasen

Enligt gällande rätt finns ett separationskrav för beräkning och redovisning av kapitalbasen i bolag som bedriver både direkt livförsäkringsrörelse och direkt skadeförsäkringsrörelse (se 7 kap. 28 § FRL). Det är således rimligt att överväga om ett försäkringsbolag som både meddelar direktförsäkring och, i icke oväsentlig omfattning, mottar återförsäkring och som skall tillämpa särskilda placeringsregler beträffande återförsäkringsverksamheten med krav på separation för skuldtäckningstillgångar och avsättningar hänförliga till återförsäkring respektive direkt försäkring, även skall tillföras ett krav på separering av kapitalbasen.

Ett sådant krav på separering följer visserligen inte av återförsäkringsdirektivet, men genom en separation torde kontrollen av beräkningen av kapitalbasen för återförsäkring i blandade bolag förenklas. Det kan emellertid anföras att en uppdelning av olika element i kapitalbasen, t.ex. aktiekapital, inte är meningsfull. Ett sådant krav kan heller inte anses lämpligt när det inte är tillåtet att överföra tillgångar mellan verksamheterna. Avsaknaden av ett gemensamt riskkapital skulle riskera att minska säkerheten, eftersom bufferten för respektive verksamhet skulle bli mindre. Om den ena verksamheten inte skulle klara solvensmarginalen skulle följden kunna bli att hela bolaget tvingas i likvidation, vilket framstår som orimligt inte minst ur konsumentsynpunkt (jfr prop. 2004/05:165 s. 130 ff.). Det föreslås därför inte något krav på att blandade bolag skall beräkna och redovisa kapitalbasen för återförsäkringsverksamheten separat.

3.6 Registerföring av skuldtäckningstillgångar

Promemorians förslag: Nuvarande bestämmelser om registerföring av skuldtäckningstillgångar utvidgas till att omfatta alla återförsäkringsbolag.

I skade- och livförsäkringsbolag som bedriver återförsäkringsverksamhet av icke oväsentlig omfattning skall skuldtäckningstillgångar avseende återförsäkringsverksamheten registreras åtskilt från verksamheten avseende direkt försäkring.

Solvenspromemorian: Innehåller ett motsvarande förslag om registerföring i samtliga återförsäkringsbolag.

Remissinstanserna yttrar sig inte över förslagen.

Återförsäkringspromemorian: I återförsäkringspromemorian föreslås ett separat register för återförsäkringsverksamhet i blandade bolag, oberoende av omfattningen på återförsäkringsverksamheten.

Remissinstanserna yttrar sig inte över förslagen.

Skälen för promemorians förslag: Enligt 7 kap. 11 § första stycket FRL skall vissa försäkringsbolag föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde. Kravet gäller dels försäkringsbolag som bedriver direkt försäkringsrörelse, dels försäkringsbolag som bedriver återförsäkring av livförsäkring och lång skadeförsäkring (skadeförsäkring som meddelats för längre tid än tio år). Syftet med bestämmelsen har varit att trygga livförsäkringstagarnas förmånsrätt.

Av 7 kap. 11 a § FRL framgår emellertid att förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran som grundas på alla slags försäkringsavtal och inte bara fordringar grundade på avtal om livförsäkring. Förmånsrätt följer också med fordran som avser återbetalning av premier för att ett försäkringsavtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla. Förmånsrätten gäller vid konkurs och utmätning före alla andra fordringar i de tillgångar som finns upptagna i sådana register som anges i 7 kap. 11 § FRL.

Som en följd av återförsäkringsdirektivet införs ett krav på skuldtäckning avseende all återförsäkring (se avsnitt 6.3.6 i återförsäkringspromemorian). Av detta skäl och eftersom förmånsrätten endast omfattar tillgångar som på visst sätt är registerförda, är det nödvändigt att samtliga försäkringsbolag blir skyldiga att föra sådana register. Även ett försäkringsbolag som driver återförsäkringsrörelse avseende annan skadeförsäkring än den nyss nämnda bör således vara skyldigt att föra ett register över skuldtäckningstillgångarna för att säkra försäkringstagarnas förmånsrätt.

I avsnitt 3.5. i denna promemoria föreslås att vissa s.k. blandade bolag skall hålla tillgångarna och avsättningarna som avser återförsäkringsverksamheten åtskilda från tillgångar och avsättningar som avser direkt försäkring. Det måste därför införas en bestämmelse avseende registerföringen av skuldtäckningstillgångarna i blandade bolag. En sådan utvidgning är även befogad med anledning av att 4 a § förmånsrättslagen utvidgats till att omfatta all återförsäkring.

3.7 Värdering av skuldtäckningstillgångar

Promemorians förslag: Utgångspunkten för värderingen av tillgångar som används för skuldtäckning skall för alla försäkringsbolag vara verkligt värde. Från verkligt värde skall avdrag göras för skulder som hänför sig till förvärvet av tillgången.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. värderingen till verkligt värde, och

2. vilket värde som fastigheter, tomträtter och byggnader samt andelar i sådan egendom högst får tas upp till.

Solvenspromemorian: Överensstämmer i huvudsak med promemorians förslag. I solvenspromemorian föreslås emellertid inte något särskilt bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om värderingen till verkligt värde.

Remissinstanserna: *Sveriges Försäkringsförbund* och *Länsförsäkringsbolagens Förening* tillstyrker förslaget. *Länsförsäkringsbolagens Förening* framhåller därutöver vikten av att värderingsprinciperna för tillgångar som används för skuldtäckning överensstämmer med de redovisningsmässiga värderingsprinciperna för sådana tillgångar. *Finansinspektionen* ifrågasätter om de i sina redovisningsföreskrifter skall ha klara kriterier för hur tillgångarna skall värderas. Detta bör snarare, enligt inspektionen, vara en fråga som behandlas i föreskrifter om värdering i solvenssammanhang.

Skälen för promemorians förslag: Försäkringsbolagens skuldtäckningstillgångar omgärdas av krav på dessa tillgångars kvalitet, värdering och risknivå. I 7 kap. 10 f § FRL finns bestämmelser om hur tillgångar som får användas för skuldtäckning skall värderas. Tillgångarna skall som huvudregel värderas till verkligt värde. Med ett sådant värde avses marknadsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad. För tillgångar som är noterade på en auktoriserad marknadsplats avses med försäljningsvärde den senaste betalkursen på balansdagen. För tillgångar som saknar försäljningsvärde skall värdet i stället uppskattas försiktigt. Om särskilda förhållanden föreligger, t.ex. låg likviditet, skall även sådana tillgångar som är noterade värderas lägre än vad som annars skulle ha varit fallet.

Av bestämmelserna följer således att bl.a. aktier och obligationer skall värderas till verkligt värde. Obligationer eller andra skuldförbindelser som är avsedda att innehas till förfall eller konvertering får dock värderas med utgångspunkt i anskaffningsvärdet. Alternativa värderingsregler tillåts även för byggnader och mark, genom en hänvisning till 4 kap lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ÅRFL.

Värdering till verkligt värde har sedan länge haft ett stort genomslag i försäkringsbolagens externredovisning och skuldtäckningsredovisning. Härtill kommer att Finansinspektionens trafikljusmodell, som används för att mäta bolagens exponering mot olika risker, utgår från det verkliga värdet på både tillgångar och skulder. I trafikljusmodellen skall således bolagens värdering av de försäkringstekniska avsättningarna grundas på verkligt värde, innebärande en realistisk värdering av försäkringsåtagandena (oavsett värderingen i externredovisningen).

Det finns således anledning att överväga om samtliga skuldtäckningsstillgångar skall värderas till verkligt värde. Den främsta effekten av en sådan förändring är att möjligheten att värdera obligationer som innehas till förfall enligt en anskaffningsvärdemetod försvinner. Det finns dock klara fördelar med att ha en enhetlig värdering. Framför allt leder en enhetlig värdering av tillgångarna till den bästa jämförbarheten. En värdering till verkligt värde kan vidare anses bäst komplettera kravet på matchning i 7 kap. 9 a § FRL där det bl.a.

anges att tillgångarna, med beaktande av bolagets försäkringsåtaganden och förändring i tillgångarnas framtida värde och avkastning, skall placeras så att bolagets betalningsberedskap är tillfredställande. Även om det ursprungliga syftet med ett obligationsinnehav kan vara att hålla detsamma till förfall, kan händelser som ligger utanför försäkringsbolagets kontroll ändå leda till att innehavet måste avyttras. Mot bakgrund av detta bör principen om värdering till verkligt värde omfatta samtliga skuldtäckningsstillgångar. Remissinstanserna har inte heller haft några invändningar mot förslaget när det framfördes i solvenspromemorian.

Förslaget innebär att den nuvarande kopplingen till redovisningslagstiftningen genom hänvisningen i 7 kap. 10 f § femte stycket FRL utgår. *Länsförsäkringsbolagens Förening* har framhållit att det är av vikt att värderingsprinciperna för tillgångar som används för skuldtäckning överensstämmer med de redovisningsmässiga värderingsprinciperna för sådana tillgångar. Det har under lång tid funnits ett starkt samband mellan rörelsereglerna i 7 kap. FRL och ÅRFL. Det är rimligt att så långt möjligt eftersträva en sådan ordning. De externa redovisningsreglerna, inte minst de internationella redovisningsstandarder som ges ut av IASB, är emellertid främst framtagna med hänsyn till investerares behov av finansiell information. Tillsynsmyndighetens behov av information kan skilja sig från t.ex. investerarens. Medan tillsynsmyndigheten behöver säkerställa att ett försäkringsbolag vid varje tidpunkt kan fullgöra sina åtaganden i syfte att skydda försäkringstagarna, så är investeraren mer intresserad av att kunna mäta företagens resultat och ställning utifrån antagandet att företagens verksamhet skall fortgå ("going concern"). Det anlagda perspektivet styr i sin tur principerna för värderingen av tillgångar. För att målsättningarna inte skall komma i konflikt kan redovisnings- och rörelsereglerna behöva utvecklas fristående från varandra för att möta respektive grundläggande syften (jfr prop. 2004/05:24 s. 118 ff.). I sammanhanget kan nämnas att nya redovisningsregler för värdering av finansiella instrument kan komma att införas i svensk rätt till följd av ett EG-direktiv om ändringar redovisningsdirektiven (2006/46/EG).² En frikoppling mellan bestämmelserna kan också bidra till att göra reglerna mindre svåröverskådliga. En direkt koppling till värderingsprinciperna för verkligt värde i ÅRFL bör således inte finnas i FRL. I enlighet med vad *Finansinspektionen* framfört bör de närmare kriterier för hur skuldtäckningstillgångarna skall värderas behandlas i föreskrifter om värdering i solvenssammanhang och inte i redovisningsföreskrifterna.

I 7 kap. 10 f § fjärde stycket FRL finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om värderingen av fastigheter, tomträtter och byggnader samt andelar i sådan egendom. I *Finansinspektionens* föreskrifter (FFFS 2002:9) anges att jordbruks-, bostads-, kontors- eller affärsfastighet och motsvarande tomträtt får redovisas till högst 70 procent av verkligt värde

² Europaparlamentets och rådets direktiv (2006/46/EG) av den 14 juni 2006 om ändring av rådets direktiv 78/669/EEG om årsbokslut i vissa typer av bolag, 83/349/EEG om sammanställd redovisning, 86/635/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för banker och andra finansiella institut och 91/674/EEG om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag.

vid skuldtäckningen. För fastigheter med industriell verksamhet gäller ett högsta värde om 60 procent av det verkliga värdet. Andra fastigheter får tas upp till det värde som Finansinspektionen fastställer i det enskilda fallet. Det torde vara lämpligt att i fortsättningen hantera alla frågor som rör värderingen av skuldtäckningstillgångar i dessa föreskrifter. I bemyndigandet bör därför tilläggas att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om värderingen till verkligt värde.

I fråga om aktier och andelar i dotterbolag som förvaltar skuldtäckningstillgångar gäller såsom tidigare att de inte får tas upp till högre värde än det värde som skulle ha fastställts för tillgångarna sammanlagt, efter avdrag för bolagets skulder, om de ägts direkt av försäkringsbolaget.

3.8 Begränsningar för enhandsengagemang

Promemorians förslag: Begränsningen för enhandsengagemang avseende andelar i investeringsfonder som förvaltas av samma fondbolag eller fondföretag tas bort.

Maximalt 25 procent av skuldtäckningstillgångarna får placeras i säkerställda obligationer utfärdade av samma emittent.

Solvenspromemorian: Överensstämmer i huvudsak med promemorians förslag. I solvenspromemorian föreslås dock att maximalt 40 procent av skuldtäckningstillgångarna får placeras i säkerställda obligationer utfärdade av samma emittent.

Remissinstanserna: *Sveriges Försäkringsförbund* och *Fondbolagens Förening* tillstyrker förslaget beträffande andelar i investeringsfonder.

Svenska Bankföreningen tillstyrker förslaget avseende säkerställda obligationer. Bankföreningen påpekar dock att det är oklart om förslaget innebär att ett försäkringsbolags sammanlagda innehav av säkerställda obligationer får uppgå till 40 procent eller 100 procent. Med hänvisning till UCITS-direktivet anser Bankföreningen att gränsen som lägst bör uppgå till 80 procent. *Försäkringsförbundet* välkomnar förslaget. *Försäkringsjuridiska föreningen* menar att placeringsriktlinjerna är bäst skickade att ange vilka limiter som ska gälla för ett enskilt försäkringsbolag.

Skälen för promemorians förslag: Bestämmelserna i 7 kap. 10 c § FRL om begränsningar för enhandsengagemang har nära anknytning till diversifieringsprincipen. Bestämmelserna syftar till att begränsa de risker som ett försäkringsbolags placeringar i en enskild emittents fordringsbevis och aktier kan medföra. Genom diversifiering av tillgångar minskas risken för att förluster i enskilda placeringar får alltför stort genomslag på ett försäkringsbolags finansiella stabilitet. Kapitalförvaltningen i ett försäkringsbolag skall således präglas av ett portföljtänkande. Med detta avses att helheten i tillgångsmassan är av avgörande betydelse vid bedömning av lämplig risknivå och förväntad avkastning på tillgångarna. Genom att sprida investeringarna över ett

stort antal tillgångar kan bolagen minimera den risk som är förknippad med att investera i en enskild tillgång.³

Diversifieringsprincipen i 7 kap. 9 a § FRL anger att tillgångarna som används för skuldtäckning skall placeras på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Detta betyder inte att ett försäkringsbolag alltid skall följa en riskminimerande strategi. Syftet med principen är i stället att undvika "onödigt" risktagande, dvs. sådant risktagande som härrör från att placeringarna genomförs på ett sådant sätt att samma förväntade avkastning hade kunnat uppnås med ett lägre risktagande.

Nu gällande regler om enhandslimiter i försäkringsrörelselagen är i huvudsak väl avvägda och följer till stor del av EG-rätten. När det gäller tjänstepensionsverksamhet har lagstiftaren valt att anknyta till den befintliga regleringen i lagen. I solvenspromemorian föreslogs ingen övergripande ändring av dessa regler och remissinstanserna har inte haft något att erinra mot detta. Som närmare framgår nedan är det dock lämpligt att genomföra solvenspromemorians förslag till ändring i reglerna för enhandsengagemang i fonder och säkerställda obligationer med vissa justeringar.

Enhandsengagemang i fonder

I 7 kap. 10 c § första stycket 4 FRL finns en begränsning beträffande andelar i investeringsfonder eller sådana fondföretag som avses i 1 kap. 7 § lagen (2004:46) om investeringsfonder, som förvaltas av samma fondförvaltare. Bestämmelsen syftar till att begränsa de förluster ett försäkringsbolag kan åsamkas om ett fondbolag missköter fondförvaltningen. Finansinspektionen får medge undantag från bestämmelsen. Bestämmelsen om fondandelar förvaltade av samma fondbolag eller fondföretag saknar motsvarighet i EG-rätten. Behovet av denna bestämmelse har minskat då värdepappersfonder omgärdas av en allt mer omfattande reglering till följd av det s.k. UCITS-direktivet.⁴ En värdepappersfond är i sig redan underkastad spridningsregler. Härtill kommer att fondverksamhet kräver Finansinspektionens tillstånd och fondbolaget som förvaltar tillgångarna skall stå under tillsyn av denna myndighet eller motsvarande utländsk tillsyn. Dessutom skall tillgångarna förvaras hos ett från fonden fristående förvaringsinstitut, vilket i sin tur också står under tillsyn. Risken för förluster genom att ett fondbolag missköter fondförvaltningen begränsas därmed. En utveckling mot en mera kvalitativ regleringsansats talar även för att bestämmelsen bör utmönstras. Även om den kvantitativa begränsningen tas bort kvarstår emellertid försäkringsrörelselagens krav på diversifiering. Det innebär att enhandsengagemang i investeringsfonder, oavsett om de förvaltas av samma fondbolag, även fortsättningsvis skall hanteras med varsamhet. Hur stora enhandsengagemangen kan tillåtas vara, måste bedömas från fall till fall. I likhet med tidigare bör det finnas ett krav på

³ Diversifieringsprincipen är tillämplig inte bara vad gäller investeringar inom ett och samma tillgångsslag, utan även vad gäller investeringar i portföljer av tillgångar ur skilda tillgångsslag.

⁴ Rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).

att de förvaltrade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning.

Säkerställda obligationer

I tredje skadedirektivet respektive livförsäkringsdirektivet finns en undantagsregel från de kvantitativa placeringsreglerna som anger att medlemsländerna får tillåta att enhandsengagemang i säkerställda obligationer uppgår till 40 procent av det belopp som skall skuldtäckas.⁵ Särskild lagstiftning om säkerställda obligationer infördes i Sverige den 1 juli 2004 genom lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer. I samband därmed överlämnades frågan om en särbehandling av säkerställda obligationer i försäkringsrörelse till Placeringsutredningen (se prop. 2002/03:107, s. 98 f.).

Säkerställda obligationer anses särskilt säkra och består i första hand av krediter som lämnats mot säkerhet i viss egendom (hypotekskrediter) eller krediter som beviljats vissa särskilt säkra låntagare (offentliga krediter). Ett institut (en bank eller ett kreditmarknadsföretag) som emitterar säkerställda obligationer skall särskilja och registerföra särskilda tillgångar från sin övriga verksamhet (säkerhetsmassa), vars värde vid varje tidpunkt skall överstiga det nominella värdet av fordringarna (beloppsmatchning). Härtill har införts en ny särskild förmånsrätt för innehavare av säkerställda obligationer och derivatmotparter. Finansinspektionen skall utse en oberoende granskare som har till uppgift att övervaka att registret förs på ett korrekt sätt.

Placeringsutredningen anförde i sitt slutbetänkande Förslag till ett moderniserat solvenssystem för försäkringsbolag (SOU 2003:84) att ett 40 procentigt enhandsengagemang skulle innebära ett för kraftigt avsteg från kravet på riskspridning och att det därför var olämpligt ur skyddssynpunkt. Placeringsutredningen ansåg också att systemet innehöll brister, särskilt i krissituationer, och föreslog av den anledningen ingen undantagsregel för säkerställda obligationer.

Direktivets option beträffande säkerställda obligationer har inte utnyttjats i Sverige, vilket innebär att enligt gällande rätt så jämställs säkerställda obligationer med övriga obligationer som ett kreditinstitut svarar för. Begränsningen för sådana placeringar från en och samma emittent är 10 procent av skuldtäckningstillgångarna. I remissvaren över betänkandet Säkrare obligationer? (SOU 1997:110) ansåg remissinstanserna att en höjning av gränsen för enhandsengagemangen är önskvärd, men att en höjning till 40 procent är alltför hög med hänsyn till den riskspridning som bör finnas. *Svenska Bankföreningen* har dock i två särskilda framställningar till Finansdepartementet (Dnr Fi2004/4988) föreslagit att limiten skall höjas till 40 procent. Denna synpunkt har även framförts från *Fondbolagens Förening* och *Sveriges Försäkringsförbund* (Dnr Fi2000/1049).

För en placerare i säkerställda obligationer är motpartsrisken inte det emitterande institutet, utan den underliggande säkerheten, vilket innebär att säkerställda obligationer är diversifierade i sig med hänsyn till motpartsrisk. Som Placeringsutredningen konstaterade, torde också

⁵ Se artikel 22.4 i direktiv 92/49/EEG och artikel 24.4 i direktiv 2002/83/EG.

förmånsrätten i säkerhetsmassan vara säkrare än den som försäkringstagare har i registerförda tillgångar. Det finns emellertid en viss risk kopplad till säkerställda obligationer genom att det är ett enskilt institut som sköter registren. På samma sätt som för fonder som förvaltas av samma fondbolag finns dock en reglering och tillsyn som omgärdar utfärdare av säkerställda obligationer. Risken att förluster uppstår genom misskötsel, eller att utfärdare av säkerställda obligationer inte kan uppfylla sina åtaganden, begränsas därmed. Mot denna bakgrund föreslogs i solvenspromemorian att begränsningen i fråga om säkerställda obligationer bör motsvara vad som föreskrivs i EG-rätten. Det framhölls dock att en placering om 40 procent i säkerställda obligationer måste tolkas utifrån förslaget om införande av en generell aktsamhetsprincip och att förslagen inte skulle tas som intäkt för att lagstiftaren anser att en placering om 40 procent i säkerställda obligationer är att anse som en aktsam placering för alla bolag eller ens för något.

När inte aktsamhetsprincipen föreslås genomföras kan ifrågasättas om det är lämpligt att tillåta en så stor andel som 40 procent av placeringarna får placeras i säkerställda obligationer hos en och samma emittent. En sådan bestämmelse är vidare svår att förena med det allmänna diversifieringskravet.

Enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder begränsas enhandsengagemang i en värdepappersfond enligt huvudregeln till 5 procent av fondens värde. För säkerställda obligationer får dock andelen uppgå till 25 procent av fondens värde. Därtill får det sammanlagda värdet av sådana innehav utgöra högst 80 procent av fondens värde. Vidare får kreditinstitut och värdepappersbolag vid tillämpning av bestämmelserna om kapitaltäckning och stora exponeringar behandla säkerställda obligationer förmånligare än andra obligationer.⁶ Det har således ansetts motiverat i andra liknande sammanhang att behandla säkerställda obligationer mindre restriktivt än vad som gäller i fråga om övriga skuldförbindelser. I Finansdepartementets promemoria *Säkerställda obligationer* (Ds 2001:38) föreslogs att gränsen för ett försäkringsföretags enhandsengagemang skulle höjas till 25 procent i fråga om säkerställda obligationer. Detta kan bedömas vara en rimlig gräns i och med att ett generellt aktsamhetskrav inte införs för försäkringsverksamhet.

Någon begränsning av det sammanlagda innehavet av sådana placeringar synes inte aktuellt att införa när solvenspromemorians förslag avseende avskaffande av tillgångslimiterna för obligationer inte genomförs. De i gällande rätt införda tillgångslimiterna i 7 kap. 10 b § FRL begränsar redan andelen obligationer och andra skuldförbindelser till 75 procent av det belopp som skall skuldtäckas. Som vissa remissinstanser påpekat, finns inte heller någon särskild begränsning för totalsumman av sådana innehav i EG-rätten.

Som *Svenska Bankföreningen* påpekat bör det dock förtydligas att ett försäkringsbolags innehav av placeringar avseende samma emittent eller låntagare enligt nuvarande 10 c § 3 FRL och innehav av samma emittents

⁶ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

säkerställda obligationer totalt sett får uppgå till högst 25 procent av det belopp som ska skuldäckas.

Det bör slutligen omnämnas att 7 kap. 10 c § FRL innehåller två bemyndiganden. Dessa medger att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, inom de ramar som föreskrivs i första stycket, meddela föreskrifter om lämplig riskspridning. Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, medge tillfälliga avvikelser från de begränsningar som finns i första stycket.

3.9 Ändringar i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige

Promemorians förslag: Bestämmelserna i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige ändras och kompletteras utifrån de ändringar som föreslås i försäkringsrörelselagen.

Skälen för promemorians förslag: Återförsäkringsdirektivet skall tillämpas på de återförsäkringsföretag som driver verksamhet från en generalagentur eller en filial i Sverige (se återförsäkringspromemorian). Dessutom skall i huvudsak samma regler som för direktförsäkring om hemlandstillsyn m.m. tillämpas när ett återförsäkringsföretag från en annan EES-stat bedriver verksamhet genom gränsöverskridande verksamhet eller sekundäretablering här i landet.

Lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstitutets verksamhet i Sverige (*LUFT*) gäller inte i dag för återförsäkringsrörelse. I återförsäkringspromemorian (avsnitt 6.11) föreslås att *LUFT* utvidgas till verksamheter som avser återförsäkring.

Utöver de ändringar som föreslås i återförsäkringspromemorian bör bestämmelserna i *LUFT* avseende försäkringsgivare från tredje land som bedriver återförsäkringsverksamhet, anpassas med hänsyn till de förslag som lämnas i denna promemoria. Utgångspunkten bör vara att motsvarande bestämmelser som gäller för svenska försäkringsbolag bör gälla för de filialer m.m. som försäkringsföretag från tredje land etablerar i Sverige. Enligt direktivet får medlemsländerna inte heller införa mera gynnsamma regler för försäkringsföretag från tredje land. Det behövs alltså motsvarande kompletteringar och ändringar i *LUFT* som föreslagits i försäkringsrörelselagen i tidigare avsnitt, om inte bestämmelserna får direkt genomslag genom befintliga hänvisningar i *LUFT*.

Nyss nämnda ändringar och hänvisningar kommenteras närmare i författningskommentaren till *LUFT*.

3.10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna skall träda i kraft den 1 april 2008.

Försäkringsbolag som före den 10 januari 2005 fått tillstånd att driva försäkringsrörelse skall medges en övergångsperiod till den

1 januari 2009 för att uppfylla kravet på höjt garantibeloppet till 3 miljoner euro för verksamhet avseende återförsäkring av skadeförsäkring.

De skyldigheter som följer av ändringarna i lagen om utländska försäkringsgivares och pensionsinstituts verksamhet i Sverige behöver inte uppfyllas av försäkringsgivare från tredje land före den 1 januari 2009.

Återförsäkringspromemorian: I återförsäkringspromemorian föreslås att lagändringarna skall träda i kraft den 1 januari 2008. Övergångsregeln överensstämmer med promemorians förslag.

Remissinstanserna: *Svenska Aktuarieföreningen* anser att den föreslagna övergångstiden är nödvändig för små lokala bolag som har dispens från bestämmelserna om lägsta garantibelopp med hänsyn till den gällande tidsbegränsningen för dispenser till 31 december 2008.

Skälen för promemorians förslag: Enligt återförsäkringsdirektivet skall direktivets bestämmelser vara genomförda i medlemsstaternas lagstiftning senast den 10 december 2007 (se artikel 64 i återförsäkringsdirektivet). De nya bestämmelser som nu föreslås och som delvis innebär att återförsäkringsdirektivet genomförs i svensk rätt kan – efter riksdagsbehandling – tidigast träda i kraft den 1 april 2008.

Enligt 7 kap. 26 § FRL skall garantibeloppet (dvs. minsta kapitalbas) för livförsäkringsrörelse uppgå till ett belopp som motsvarar minst 3 miljoner euro. Enligt 7 kap. 27 § skall motsvarande garantibelopp för skadeförsäkringsrörelse uppgå till minst 2 miljoner euro. I återförsäkringspromemorian föreslås att återförsäkringsbolag skall ha ett garantibelopp om minst 3 miljoner euro. Bestämmelserna avseende skadeförsäkringsrörelse begränsas därmed till direkt skadeförsäkring (se vidare avsnitt 6.3.11 i den promemorian). Vidare föreslås att direktförsäkringsbolag som även bedriver återförsäkring av icke oväsentlig omfattning skall ha ett garantibelopp om minst 3 miljoner euro. Det förutsätter att premierna eller avsättningarna för mottagen återförsäkring är minst 10 procent av totala premier respektive avsättningarna eller att premierna för återförsäkring uppgår till minst 50 miljoner euro. För att möta det skärpta kravet för att bedriva återförsäkring av skadeförsäkring – dvs. en höjning av garantibeloppet från att motsvara minst 2 miljoner euro till att motsvara minst 3 miljoner euro – bör övergångsperioden utnyttjas.

När det gäller försäkringsgivare som bedriver verksamhet i Sverige men som har sin hemvist i en annan stat inom EES, ankommer det på deras hemland att genomföra direktivet och besluta om eventuella övergångsregler.

Ifråga om försäkringsgivare från tredje land är det dock befogat att införa övergångsregler till följd av de nya bestämmelser som införs för sådana försäkringsgivare i lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige. I återförsäkringspromemorian föreslås att en försäkringsgivare från tredje land som bedriver återförsäkringsrörelse i Sverige skall ansöka om koncession för sådan rörelse senast den 1 juli 2008. Vidare bör dessa försäkringsgivare först fr.o.m. 1 januari 2009 behöva uppfylla de skyldigheter som följer av förslagen i denna promemoria och i återförsäkringspromemorian. I

återförsäkringspromemorian föreslås också att bestämmelser om ingripande och sanktioner som finns i den lagen skall vara tillämpliga om försäkringsgivare från tredje land inte uppfyller kraven i övergångsbestämmelserna.

3.11 Konsekvenser av förslagen

Som framgått innehåller denna promemoria vissa kompletterade lagändringar till de förslag som lämnas i återförsäkringspromemorian. Förslagen syftar till att införa kvalitativa placeringsregler för de skuldtäckningstillgångar som avser återförsäkringsverksamhet.

Vidare innehåller promemorian förslag till mindre restriktiva placeringsbestämmelser avseende innehav i investeringsfonder och säkerställda obligationer. Lättnaderna skall gälla skuldtäckningstillgångar som avser både direkt försäkring och återförsäkring.

Konsekvenser för enskilda

De förslag som föreslås mot bakgrund av direktivet innebär nya krav på svenska försäkringsbolag som meddelar återförsäkring. Sådana krav gäller bl.a. krav på skuldtäckning och vissa placeringsbegränsningar även för annan verksamhet avseende återförsäkring än livåterförsäkring och lång skadeåterförsäkring. Samtidigt möjliggör den harmonisering av rörelsereglerna inom EES som återförsäkringsdirektivet innebär, att svenska återförsäkringsföretag kan bedriva verksamhet i hela EES med stöd av det svenska tillståndet. På motsvarande sätt innebär harmoniseringen en möjlighet för återförsäkringsföretag inom EES att bedriva verksamhet i Sverige – vilket kan leda till ökad konkurrens på den svenska marknaden.

I enlighet med återförsäkringsdirektivet kommer även utländska försäkringsbolag från tredje land som meddelar återförsäkring från ett etableringsställe i Sverige att omfattas av motsvarande nya regler för återförsäkringsverksamhet.

Förslagen bedöms inte få några konsekvenser för försäkringstagarna.

Konsekvenser för det allmänna

Lagförslagen i promemorian förutsätter ett visst föreskriftsarbete för Finansinspektionen. Nuvarande dispenser för återförsäkring behöver också ses över för att vid behov återkallas eller anpassas till den nya lagstiftningen. Finansinspektionen kommer även att behöva behandla eventuella koncessioner för återförsäkringsföretag från tredje land.

Finansinspektionen uppger i sitt remissyttrande över återförsäkringspromemorian att det för närvarande finns endast ett fåtal utländska försäkringsföretag som är verksamma i Sverige. Enligt inspektionen uppskattning finns ett fåtal återförsäkringsbolag med säte i en annan stat inom EES som är etablerade i Sverige och att ytterligare några – såväl bolag med som utan säte inom EES – bedriver gränsöverskridande verksamhet till här i landet etablerade bolag.

Sammantaget bedöms förslagen leda till en viss ökad arbetsbelastning för Finansinspektionen. Eventuella budgetära konsekvenser till följd av förslagen skall emellertid rymmas inom befintliga ramar.

4 Författningskommentar

4.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

1 kap.

3 c §

Paragrafen är ny. Enligt *första stycket* skall ett skade- eller livförsäkringsbolag som driver återförsäkringsrörelse av icke oväsentlig omfattning, hålla förvaltningen av tillgångar motsvarande åtaganden för återförsäkring åtskilda från tillgångar motsvarande åtaganden för direkt försäkring. Likaså skall de försäkringstekniska avsättningarna för återförsäkring och utjämningsreserven för återförsäkring av kreditförsäkring hållas åtskilda från bolagets övriga avsättningar. Kravet på separation gäller endast i fall verksamheten är av sådan omfattning att garantibeloppet för återförsäkringsverksamheten enligt 7 kap. 26 § tredje stycket skall uppgå till minst 3 miljoner euro, dvs. att premierna eller avsättningarna för mottagen återförsäkring uppgår till minst 10 procent av totala premier respektive avsättningar eller att premierna för återförsäkring uppgår till minst 50 miljoner euro (se vidare kommentaren till den paragrafen).

Enligt *andra stycket* får det inte ske någon överföring av tillgångar mellan verksamheterna återförsäkring och direkt försäkring.

Det åligger Finansinspektionen att med stöd av reglerna i 19 kap. kontrollera att kravet på strikt åtskillnad mellan återförsäkringsverksamhet och direkt försäkringsverksamhet efterlevs.

Frågorna behandlas i avsnitt 3.5.

8 a §

Genom ändringen i *första stycket* anges att skuldtäckningen inte bara omfattar de försäkringstekniska avsättningarna. Detta följer av att utjämningsreserven inte längre skall klassificeras som en försäkringsteknisk avsättning utan som en företagsekonomiskt erforderlig reservering. Se även kommentarerna till 7 kap. 1 och 9 §§.

Frågan har behandlats i återförsäkringspromemorian.

1 a kap.

7 §

I paragrafen görs en rättelse av en felaktig hänvisning avseende 19 kap. 11 §.

7 kap.

1 §

Skadeförsäkringsbolag som meddelar kreditförsäkring skall enligt 12 kap. 9 a § göra en särskild avsättning för förlustutjämnning för kreditförsäkring (utjämningsavsättning). I återförsäkringspromemorian föreslås att kravet i 12 kap. 9 a § utsträcks till återförsäkring av

kreditförsäkring. Genom ändringen i *första stycket*, där nuvarande punkten 5 utgår, betraktas inte längre utjämningsavsättningen som en försäkringsteknisk avsättning enligt förevarande lag. Ändringen påverkar inte kravet på avsättning och beloppet skall alltså skuldtäckas (se förslag till ändring i 9 §) samt dras av från kapitalbasen (se förslaget i 12 kap. 24 § i återförsäkringspromemorian samt jfr författningskommentaren till 1 kap. 8 a § ovan).

Enligt förslaget i 12 kap. 9 a § i återförsäkringspromemorian föreslås vidare att avsättningen skall benämnas utjämningsreserv. Hur utjämningsreserven skall redovisas i företagets årsredovisning regleras i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Frågan har behandlats i återförsäkringspromemorian.

2 §

Ändringarna i paragrafen innebär att återförsäkring av livförsäkring som huvudregel skall behandlas enligt reglerna för skadeförsäkring. Genom kompletteringen av bemyndigandet i *sista stycket* ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela närmare föreskrifter om hur livförsäkringsavsättningen i återförsäkringsrörelse skall beräknas. Därigenom öppnas för möjligheten att återförsäkringsavtal som till sin karaktär är att jämföra med direkt livförsäkring kan behandlas på annat sätt.

Av 23 § och förslaget till ändring i 25 § i återförsäkringspromemorian följer att även solvensmarginalen för livåterförsäkring som huvudregel skall beräknas enligt de regler som gäller för skadeförsäkring. I 25 § införs vidare ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, att besluta att solvensmarginalen för livåterförsäkring får beräknas enligt reglerna för livförsäkring när det kan anses befogat.

Genom ändringen i förevarande paragraf genomförs artikel 32.1 andra stycket i återförsäkringsdirektivet.

Frågan behandlas i avsnitt 3.2.

3 §

I paragrafen anges att försäkringsbolag är skyldiga att upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer, som huvudregel kompletterat med ett försäkringstekniskt underlag. *Första stycket* har ändrats som en konsekvens av ändringen i 9 § första styckets inledning.

Av 8 a § följer att försäkringstekniska riktlinjer för livförsäkring skall ges in till Finansinspektionen.

Frågan har behandlats i återförsäkringspromemorian.

9 §

Genom strykningar i *första styckets* inledning har bestämmelserna om skuldtäckning gjorts tillämpliga för alla försäkringsbolag. Som en följd av att skuldtäckning enligt första stycket utvidgas till att omfatta all återförsäkringsverksamhet, utmönstras de särbestämmelser om särskild skuldtäckning som finns i gällande rätt för återförsäkring av liv- och skadeförsäkring.

Av *punkterna 1 och 2* i första stycket framgår att de försäkringstekniska avsättningarna för egen räkning (dvs. netto efter

avdrag för återförsäkring) samt värdet av kontantdepå eller värdepappersdepå (reservdeposition) som en återförsäkringsgivare ställt hos bolaget, skall skuldtäckas. Av den nya *punkten 3* framgår att även utjämningsreserven för kreditförsäkring skall skuldtäckas. Detta följer av att utjämningsreserven inte längre skall klassificeras som en försäkringsteknisk avsättning utan som en företagsekonomiskt erforderlig reservering. Se vidare om detta i författningskommentaren till 12 kap. 9 a § i återförsäkringspromemorian. I och med den ändring som har gjorts i stycket omfattas även återförsäkring av kreditförsäkring av denna bestämmelse.

I paragrafens *andra stycke*, som fått ett nytt innehåll, anges hur skuldtäckningstillgångarna skall placeras. Där har även tillagts ett förtydligande om att skuldtäckningstillgångarna skall värderas enligt 10 f §. Se vidare författningskommentaren till den paragrafen.

I *fjärde stycket*, som reglerar rätten för tillsynsmyndigheten att underkänna avgiven återförsäkring vid skuldtäckning, införs en begränsning beträffande avtal om återförsäkring som mottagits av ett försäkringsföretag inom EES. Enligt denna får Finansinspektionen inte motsätta sig ett sådant återförsäkringsavtal eller retrocessionsavtal av skäl som direkt sammanhänger med sundheten i finanserna hos den som avgett återförsäkringen.

Frågor som rör fjärde stycket behandlas i avsnitt 3.3. Övriga frågor har behandlats i återförsäkringspromemorian.

10 c §

I paragrafen finns begränsningar för enhandsengagemang, dvs. vad enskilda placeringar maximalt får uppgå till i skuldtäckningssammanhang.

Som en ny *punkt 4* i *första stycket* införs en mindre restriktiv limit för säkerställda obligationer. Ändringen innebär att det blir möjligt att täcka upp till 25 procent av det belopp som skall skuldtäckas med säkerställda obligationer utfärdade av en och samma emittent. I *andra stycket* införs en hänvisning till punkten 4. Av denna följer att grupper av emittenter eller låntagare med inbördes anknytning, skall beaktas vid bestämmandet av hur stort ett enhandsengagemang får vara.

I en ny *punkt 5* förtydligas att det sammanlagda innehavet av tillgångar som avses i punkterna 3 och 4 och som härrör från samma emittent eller låntagare, får uppgå till högst 25 procent av det belopp som skall skuldtäckas.

Nuvarande första stycket punkten 4 tas bort för att klargöra att begränsningarna avseende enhandsengagemang inte längre skall omfatta andelar i investeringsfonder förvaltade av samma fondförvaltare.

Ändringen i *fjärde stycket* är redaktionell.

Frågorna behandlas i avsnitt 3.8.

10 f §

Bestämmelsen reglerar hur skuldtäckningstillgångar skall värderas.

Ändringen i *andra stycket* innebär att tillgångar som används för skuldtäckning som huvudregel skall värderas till verkligt värde. Från detta värde skall avdrag göras för skulder som hänför sig till förvärvet av tillgången. De detaljerade regler om värdering av vissa

skuldtäckningstillgångar som finns i nuvarande tredje och femte styckena utmönstras. Därmed försvinner även kopplingen till lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer i det nuvarande fjärde stycket, om att meddela föreskrifter som gäller värdering av fastigheter, tomträtter och byggnader på annans mark, har överförts till det nya *tredje stycket*. Där har också införts ett nytt bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att precisera hur värderingen till verkligt värde skall göras.

Det nya *fjärde stycket*, om särskilda värderingsregler för aktier i dotterbolag, motsvarar det nuvarande sjätte stycket.

Frågan behandlas i avsnitt 3.7.

10 g §

I paragrafen anges att försäkringsbolag är skyldiga att upprätta och följa placeringsriktlinjer. Paragrafen har ändrats som en konsekvens av ändringen i 9 § första styckets inledning som innebär att alla försäkringsbolag kommer att omfattas av skuldtäckningsreglerna. Därav följer att även alla försäkringsbolag bör upprätta placeringsriktlinjer.

Av sista stycket följer, genom en hänvisning till 8 a §, att försäkringsbolag som meddelar tjänstepensionsförsäkring skall ge in sina placeringsriktlinjer till Finansinspektionen.

Frågan har behandlats i återförsäkringspromemorian.

11 §

I paragrafen anges att försäkringsbolag är skyldiga att föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde.

Första styckets första meningen har ändrats som en konsekvens av att det införs ett krav på skuldtäckning avseende all försäkring i 9 § första styckets inledning. Den nya bestämmelsen innebär vidare att försäkringsbolag som bedriver både direkt försäkringsrörelse och återförsäkringsrörelse – och under förutsättning att återförsäkringsrörelsen utgör en volymmässigt betydande del av den samlade verksamheten – skall föra ett särskilt register över de tillgångar som används för skuldtäckning avseende återförsäkringsverksamheten. Bestämmelsen följer förslaget i 1 kap. 3 c § som innebär att försäkringsbolag som bedriver både direkt försäkringsrörelse och återförsäkringsrörelse, och där premierna eller avsättningarna för mottagen återförsäkring uppgår till minst 10 procent av totala premier respektive avsättningar eller där premierna för återförsäkring uppgår till minst 50 miljoner euro, skall hålla förvaltningen av tillgångar motsvarande åtaganden för återförsäkring åtskilda från tillgångarna för direkt försäkring.

Frågan behandlas i avsnitt 3.6.

15 §

Paragrafen är ny.

I *första meningen* undantas återförsäkringsbolag från de detaljerade bestämmelserna i 7 kap. om hur skuldtäckningstillgångar får placeras.

Avsikten är att återförsäkringsbolag skall tillämpa särskilda placeringsregler av mera kvalitativ art.

Av *andra meningen* följer att den allmänna spridnings- och matchningsregeln i 9 a § alltså skall gälla för återförsäkringsbolagen. Vidare skall bolagen tillämpa nya 11 b § avseende innehav i värdepapper utgivna av specialföretag (se vidare författningskommentaren till den paragrafen i återförsäkringspromemorian). Därutöver följer vissa ytterligare allmänna principer för återförsäkringsbolagens placeringar. Återförsäkringsbolag skall bl.a. tillse att skuldtäckningstillgångarna är placerade på ett sätt som möjliggör för bolaget att på ett lämpligt sätt anpassa sig till ändrade ekonomiska omständigheter, särskilt när det gäller utvecklingen på finans- och fastighetsmarknaden, samt till följderna av allvarliga katastrofer. Vidare skall investeringar i tillgångar som inte handlas på en reglerad marknad hållas på aktsamma nivåer. I den svenska lagstiftningen brukar som exempel på reglerad marknad anges börser och auktoriserade marknadsplatser (se t.ex. 3 kap. 2 § lagen [1991:981] om värdepappersrörelse och 6 a kap. 18 § förevarande lag). Vid genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG, (*MiFID*), kommer emellertid en definition av begreppet reglerad marknad, motsvarande den i artikel 4.1 14 i *MiFID*, införas i en ny lag om värdepappersmarknaden som ersätter lagen om värdepappersrörelse (se prop. 2006/07:115). Reglerad marknad definieras i den anförda propositionen som ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med dess icke skönsrättsliga regler – så att detta leder till avslut (se s. 16 i a. prop.). För en redogörelse för hur begreppet reglerad marknad förhåller sig till de svenska företeelserna börs och auktoriserad marknadsplats, hänvisas till prop. 2006/07:115 s. 331 f. Den nya lagen om värdepappersmarknaden föreslås träda i kraft den 1 november 2007.

Skuldtäckningstillgångarna skall värderas till verkligt värde (se kommentaren till 10 f §).

Genom bestämmelsen genomförs artiklarna 34.1 b, 34.1 c, 34.2 och 34.5 i återförsäkringsdirektivet.

Frågan behandlas i avsnitt 3.4.

16 §

Paragrafen är ny. Genom bestämmelsen genomförs delvis artiklarna 57.6 och 60.10 i återförsäkringsdirektivet.

Enligt bestämmelsen skall skade- och livförsäkringsbolag, som samtidigt bedriver återförsäkringsverksamhet av viss omfattning, tillämpa placeringsreglerna i 15 § för den del som avser återförsäkringsverksamheten. Placeringsreglerna skall tillämpas endast i fall där verksamheten är av sådan omfattning att garantibeloppet enligt 26 § tredje stycket för återförsäkring skall uppgå till minst 3 miljoner euro, dvs. att premierna eller avsättningarna för mottagen återförsäkring

uppgår till minst 10 procent av totala premier respektive avsättningar eller att premierna för återförsäkring uppgår till minst 50 miljoner euro.

Av 1 kap. 3 c § följer ett separationskrav i ovan nämnda bolag, som innebär att skuldtäckningstillgångar och avsättningar för försäkringsåtaganden avseende återförsäkringsverksamheten skall hållas åtskilda från direktförsäkringsverksamheten. Av 11 § följer vidare att nämnda bolag skall upprätta separata register över skuldtäckningstillgångarna, ett för respektive verksamhet.

Frågan behandlas i avsnitt 3.5. För en närmare redogörelse för kravet på garantibelopp hänvisas till återförsäkringspromemorian.

23 §

I paragrafen finns bestämmelser om hur solvensmarginalen i livförsäkringsrörelsen skall bestämmas. Genom ändringen i *första stycket* begränsas paragrafen till att avse endast direkt livförsäkringsrörelse och inte som enligt gällande rätt även återförsäkring av livförsäkring (se vidare om detta i kommentaren till förevarande paragraf i återförsäkringspromemorian). Som huvudregel skall därmed solvensmarginalen för återförsäkring av livförsäkring beräknas enligt reglerna för skadeförsäkring (jfr kommentaren till 2 §).

Storleken på solvensmarginalen utgörs väsentligen av en beräkning som utgår från företagets åtaganden. I *sjätte stycket* ges Finansinspektionen en möjlighet att underkänna att avgiven återförsäkring beaktas om återförsäkringsavtalen försämrats i betydande utsträckning eller om avtalen endast leder till en obetydlig risköverföring. I återförsäkringspromemorian har föreslagits ett tillägg i stycket om att skäl som direkt sammanhänger med sundheten i återförsäkrarens finanser, inte utgör en sådan grund för underkännande av återförsäkring. I återförsäkringspromemorian förslås ett nytt *sjunde stycke* som anger att Finansinspektionen får medge att solvensmarginalen får reduceras med vad som kan återfås från specialföretag. För en närmare redogörelse för förslagen hänvisas till återförsäkringspromemorian.

Äldre bestämmelser i *sjunde stycket* har utan ändringar överförts till ett nytt *åttonde stycke*. I stycket har dock gjorts ett tillägg som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om beräkning av solvensmarginal för återförsäkring av livförsäkring. Frågan behandlades i avsnitt 6.3.10 i återförsäkringspromemorian. I förslaget till 23 § saknades dock bemyndigandet.

Genom bestämmelserna genomförs bl.a. artikel 38 i återförsäkringsdirektivet.

26 §

Enligt ändringarna i *första stycket* skall samma garantibelopp som för direkt livförsäkringsrörelse tillämpas på återförsäkringsrörelse. Bestämmelserna i 27 § begränsas samtidigt till att avse direkt skadeförsäkringsrörelse (se förslaget i återförsäkringspromemorian).

I *andra stycket* införs ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om höjning av garantibeloppet för återförsäkring. För en närmare redogörelse för

bestämmelsen hänvisas till författningskommentaren till 26 § i återförsäkringspromemorian.

I *tredje stycket* framgår vad som gäller avseende garantibelopp för bolag som bedriver både direkt försäkringsrörelse och återförsäkringsrörelse. I återförsäkringspromemorian angavs ett felaktigt gränsvärde för när återförsäkringsverksamheten inte skall anses obetydlig. Gränsen skall gå vid att premierna eller avsättningarna för mottagen återförsäkring är minst 10 procent av totala premier respektive avsättningarna eller att premierna för återförsäkring uppgår till minst 50 miljoner euro.

Frågorna har behandlats i återförsäkringspromemorian.

Övergångsbestämmelser

I *punkten 2* finns en övergångsbestämmelse som anger att ett försäkringsbolag som har beviljats koncession före den 10 december 2005 inte behöver tillämpa bestämmelsen i 7 kap. 26 § denna lag före den 1 januari 2009.

Frågan behandlas i avsnitt 3.10.

4.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

1 kap.

15 §

Paragrafen är ny.

Enligt *första stycket* skall en försäkringsgivare från tredje land som driver både direkt försäkringsrörelse och återförsäkring hålla förvaltningen av tillgångar motsvarande åtaganden för återförsäkring åtskilda från åtaganden för direkt försäkring. Likaså skall de försäkringstekniska avsättningarna för återförsäkring och utjämningsreserven för återförsäkring av kreditförsäkring hållas avskilda från försäkringsgivarens övriga avsättningar. Enligt *andra stycket* får det inte ske någon överföring av tillgångar mellan verksamhet som avser återförsäkring och sådan som avser direkt försäkring. Se vidare kommentaren till 1 kap. 3 c § FRL.

Av *tredje stycket* framgår att en uppdelning inte behöver göras i blandande företag där återförsäkringsverksamheten volymmässigt inte utgör en betydande andel.

Om paragrafen är tillämplig skall enligt förslaget till 5 kap. 10 § i återförsäkringspromemorian, företrädaren föra ett särskilt register för de tillgångar som används för skuldtäckning i verksamheten avseende återförsäkring.

Se även avsnitt 3.9.

5 kap.

5 §

Genom ändringen i *första stycket* omfattas även återförsäkringsrörelse av de regler om försäkringstekniska avsättningar som nu gäller endast för direkt försäkringsrörelse.

Den nuvarande *punkten 5* utmönstras eftersom att utjämningsreserven inte längre skall klassificeras som en försäkringsteknisk avsättning utan som en företagsekonomiskt erforderlig reservering. Se vidare om detta i kommentaren till 7 kap. 1 § och 12 kap. 9 a § FRL i återförsäkringspromemorian.

Se även avsnitt 3.9.

8 §

Första stycket har gjorts ett tillägg som innebär att utjämningsreserven för kreditförsäkring alltså skall skuldtäckas på samma sätt som de försäkringstekniska avsättningarna. Begränsningen för skuldtäckning till direkt försäkringsrörelse har utmönstrats.

Första stycket har också ändrats genom att en hänvisning till 7 kap. 11 b § FRL införts – detta för att även försäkringsgivare från tredje land skall få beakta utestående belopp från specialföretag som skuldtäckningstillgång. Det har även införts en hänvisning till den nya placeringsregeln i 7 kap. 15 § FRL. Se författningskommentaren till det lagrummet.

Se även avsnitt 3.9.

10 §

I ett nytt *andra stycke* införs en bestämmelse som innebär att en försäkringsgivare från tredje land, som bedriver såväl direkt försäkringsverksamhet som återverksamhet av inte oväsentlig omfattning, skall upprätta separata register för vardera verksamheterna.

Ändringen i tredje stycket är redaktionell.

Se även avsnitt 3.9.

12 §

Ändringen i *första stycket* klargör att utjämningsreserven för kreditförsäkring alltjämnt inte får ingå i kapitalbasen. Se även kommentaren till 5 kap. 5 §.

Se även avsnitt 3.9.

Övergångsbestämmelser

I *punkten 2* finns en övergångsbestämmelse som anger att försäkringsgivare från tredje land inte behöver tillämpa de nya bestämmelserna som avser återförsäkringsrörelse före den 1 januari 2009.

Frågan behandlas i avsnitt 3.10.